

4 පරිච්ඡේදය

සාර්ව ආර්ථික ඉදිරි දැක්ම

සාරාංශය

ගෝලීය අවිනිශ්චිතතා ඉහළ යෑම මධ්‍යයේ වුවද දේශීය ආර්ථිකයේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වර්ධනය වීම මත ශ්‍රී ලංකාවේ සාර්ව ආර්ථික ඉදිරි දැක්ම තීරණය වනු ඇත. උග්‍ර වන වෙළඳ අර්බුද, ආරක්ෂණවාදී ප්‍රවණතා සහ දේශගුණය ආශ්‍රිත අවදානම්වලින් බලපෑමට ලක් වී ඇති ගෝලීය ආර්ථික අපේක්ෂා, මැද පෙරදිග කලාපයේ හා දේශපාලනික නොසන්සුන්තා උත්සන්න වීමත් සමඟ වඩාත් අවිනිශ්චිත වී ඇත. බලශක්ති සහ නැව් ගාස්තු ඉහළ යෑම, සැපයුම් දාමයට බලපෑම් එල්ල වීම සහ මූල්‍ය වෙළඳපොළ විචලනයන් වැඩිවීම, ලොව පුරා රටවල වර්ධනයට බලපෑමක් ඇති කරන අතර උද්ධමනය මත ඉහළ පීඩනයක් ඇති කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ඒ අනුව, ගෝලීය නිර්-උද්ධමන ක්‍රියාවලිය මත ඇතිවන අවදානම තීව්‍ර වී ඇති අතර, එය මුදල් ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී අඛණ්ඩව ප්‍රවේශම් සහගතව කටයුතු කිරීමේ අවශ්‍යතාව අවධාරණය කරයි. කෙසේ වුවද, මෙම බලපෑම්වල ප්‍රමාණය සහ කාලසීමාව සම්බන්ධයෙන් සැලකිය යුතු අවිනිශ්චිතතාවයක් පවතින අතර එය මැද පෙරදිග යුද තත්ත්වය මත ප්‍රධාන වශයෙන් රඳා පවතී. මෙම අවදානම් මධ්‍යයේ වුව ද, සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාව යළි ස්ථාපනය කිරීම සහ මෑත වසරවල දී විවිධ අංශ පුරා අඛණ්ඩව ස්චාරක්ෂක ගොඩ නැංවීම ශ්‍රී ලංකාවේ ඉදිරි දැක්ම සඳහා සහාය දක්වයි. උද්ධමනය වර්තමානයේ දී තවදුරටත් පහළ මට්ටමක පැවතුණ ද ප්‍රධාන වශයෙන් ගෝලීය ආර්ථික ප්‍රවණතා හේතුවෙන් බලශක්ති සහ ප්‍රවාහන පිරිවැය ඉහළ යෑම සහ ඒවායේ වක්‍ර බලපෑම් නිසා උද්ධමනය පෙර අපේක්ෂා කළ වේගයට වඩා වැඩි වේගයකින් 5% උද්ධමන ඉලක්කය කරා ගමන් කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. කෙසේ වුව ද, සුදුසු ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ගවල සහාය ඇතිව උද්ධමනය ඉලක්කගත මට්ටම වටා ස්ථායී වනු ඇතැයි දැනට පවතින දත්ත මත පදනම්ව කරන ලද පුරෝකථන මගින් පෙනී යයි. නමුත් ශ්‍රී ලංකාවේ ඉදිරි ඉලක්කකරණ රාමුව යටතේ මහ බැංකුවේ මුදල් ප්‍රතිපත්තිය දත්ත මත පදනම්ව සහ ඉදිරි දැක්මක් සහිතව ක්‍රියාත්මක වනු ඇත. ඉහළ අවිනිශ්චිතතා සහ පිරිවැය ඉහළ යෑම ආයෝජන මත අහිතකර බලපෑමක් ඇතිකළ හැකි වුවද, ලිහිල් මුදල් තත්ත්ව සහ දිව්‍යා සුළු කුණාටුවෙන් පසුව යළි ගොඩනැගීමේ ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන්, 2026 වසරේ දී පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබාදෙන ණය ප්‍රසාරණයවනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන අතර, එය පසුගිය මාසවලට වඩා මන්දගාමී වේගයකින් සිදුවනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය. හා දේශපාලනික වර්ධනයන් හේතුවෙන් සංචාරක, විදේශ වෙළඳාම, ප්‍රේෂණ සහ ආයෝජක විශ්වාසය කෙරෙහි බලපෑම් ඇති කරමින් ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය අංශයට අවදානම්වලට මුහුණ දීමට සිදුවිය හැකිය. කෙසේ වුවද, අඛණ්ඩව ජංගම ගිණුම් අතිරික්තයන් පවත්වා ගැනීම සහ සංචිත රැස් කිරීම හරහා විදේශීය අංශය මේ වනවිට සැලකිය යුතු අන්දමින් ශක්තිමත් වී ඇති අතර, එමගින් විදේශීය අංශයේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩි දියුණු වී ඇත. මේ වනවිට ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ (ජා.මු. අරමුදලේ) විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් සහ විදේශීය ණය ප්‍රතිව්‍යුහගතකරණය සම්පූර්ණ කිරීම, විදේශ විනිමය ලැබීම සඳහා සහාය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන අතර, නමුත් ශ්‍රී ලංකාවේ විනිමය අනුපාතිකය අඛණ්ඩව කම්පන අවශෝෂකයක් ලෙස කටයුතු කරනු ඇත. මේ අතර, ප්‍රමාණවත් ප්‍රාග්ධන හා ද්‍රවශීලතා ස්චාරක්ෂක පැවතීම සහ වත්කම් ගුණාත්මක භාවය ඉහළ යෑම නිසා මූල්‍ය අංශය ස්ථායීව පවතින නමුත් ගෝලීය අවිනිශ්චිතතා පැවතීම සහ ණය ප්‍රසාරණය වේගවත් වීම හේතුවෙන් එම අංශය සම්පව අධික්ෂණය කිරීම අවශ්‍ය වේ. අතිරේක වියදම් ඇති විය හැකි පසුබිමක වුවද, ජා.මු. අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් වැඩසටහනට සහ 2024 අංක 44 දරන රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණ පනතට අනුකූලව, ආදායම් මත පදනම් වූ ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලියක් තුළ රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක කෙරෙන අතර, අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කෙරෙන ප්‍රතිසංස්කරණ මගින් මැදිකාලීන රාජ්‍ය මූල්‍ය තිරසරභාවය තහවුරු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. සමස්තයක් වශයෙන් ගත් කළ, සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාව යළි ස්ථාපිත කිරීම, අඛණ්ඩව ස්චාරක්ෂක ගොඩ නැංවීම සහ දැනට ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින ව්‍යුහාත්මක

ප්‍රතිසංස්කරණ මගින් තිරසර වර්ධනයක් සඳහා වූ හිතකර පරිසරයක් නිර්මාණය වී ඇත. කෙසේ වෙතත්, බාහිර කම්පන, භූ දේශපාලනික ආතතීන් සහ දේශගුණය ආශ්‍රිත අවදානම් ආර්ථික වර්ධනය අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා පහළ පැවතීමේ අවදානම් ඇති කරයි. මෙවැනි පසුබිමක් තුළ, ප්‍රතිපත්ති විනය පවත්වා ගැනීම, ආර්ථිකයේ විවිධ අංශවල ස්ඵරාත්මක ආරක්ෂා කිරීම, සහ දේශගුණික හා ආපදාවලට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩි දියුණු කිරීම ආර්ථිකයට කම්පනවලට මුහුණ දීම සඳහා අවශ්‍ය තීරණාත්මක සාධක වේ. තිරසාර ලෙස ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීමට මෙම සාධක මගින් සහාය ලැබුණ ද, වර්ධන විභවය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ඵලදායීතාව, තරඟකාරීත්වය සහ අපනයන විවිධාංගීකරණය ඉහළ නැංවීම සඳහා ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ ඉදිරියට ගෙන යාම සහ යටිතල පහසුකම් සඳහා අඛණ්ඩව ආයෝජනය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

4.1 ගෝලීය ආර්ථික පරිසරය සහ ඉදිරි දැක්ම

වෙළඳ ප්‍රතිපත්ති වෙනස්වීම සහ ඉහළ යන ගෝලීය ආර්ථික අවිනිශ්චිතතා මධ්‍යයේ වුවද, ගෝලීය ආර්ථිකය මෑත කාලීනව පෙන්නුම් කළ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව මේ වනවිට අභියෝගයට ලක්ව ඇති අතර, 2026 වසරේ පෙබරවාරි මස අග භාගයේ දී ආරම්භ වූ මැද පෙරදිග යුද තත්ත්වය උග්‍ර වීම ඊට හේතු වී ඇත. මැද පෙරදිග ගැටුම් ආරම්භ වීමට පෙර 2026 වසරේ ජනවාරි මාසයේ දී ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙහි (ජා.මු. අරමුදලෙහි) ලෝක ආර්ථික ඉදිරි දැක්ම (World Economic Outlook) වාර්තාවට අනුව, ගෝලීය ආර්ථික වර්ධනය 2026 වසරේ දී 3.3%ක් සහ 2027 වසරේ දී 3.2%ක් වනු ඇතැයි පුරෝකථනය කර තිබූ අතර, එය 2025 වසරේ ඇස්තමේන්තුගත කළ 3.3%ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව සුළු වශයෙන් පහළ යෑමක් ලෙස සටහන් වී ඇත. වෙළඳ ප්‍රතිපත්ති වෙනස් වීමෙන් ඇතිවන බාධා සහ ඒ සම්බන්ධයෙන් දිගින් දිගට පවතින අවිනිශ්චිතතාවල බලපෑම, කෘත්‍රිම බුද්ධිය ඇතුළු තාක්ෂණය ආශ්‍රිත අංශවල සිදු කළ ශක්තිමත් ආයෝජන, ප්‍රතිපත්තිමය උත්තේජක සහ ලිහිල් මූල්‍ය තත්ත්ව හරහා යම්තාක් දුරකට අඩු වීමත් සමඟ, එකිනෙකට වෙනස් බලවේග සමතුලිත වීම මෙම ස්ථාවර ආර්ථික වර්ධනයට හේතු වන බව ජා.මු. අරමුදල විසින් පෙන්වා දෙන ලදී. දියුණු ආර්ථිකයන්හි වර්ධන වේගය කෙටි කාලීනව මධ්‍යස්ථ මට්ටමක පවතිනු ඇතැයි පුරෝකථනය කර ඇති අතර, රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති, ලිහිල් මූල්‍ය තත්ත්ව සහ ආයෝජන දිරිගැන්වීම්වල සහාය ඇතිව එක්සත් ජනපදයේ ආර්ථිකය අඛණ්ඩව ප්‍රසාරණය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරුණි. යුරෝ කලාපීය රටවල ආර්ථික වර්ධනය, ඇතැම් ආර්ථිකයන්හි රජයේ වියදම් ඉහළ යෑමේ සහායයෙන්, පහළ නමුත් ස්ථාවර මට්ටමක පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරුණි. මේ අතර, විනය සහ ඉන්දියාව වැනි ප්‍රධාන ආර්ථිකයන්හි දේශීය ඉල්ලුම ශක්තිමත් වීම සහ ලිහිල් ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ගවල සහාය ඇතිව නැගී එන වෙළඳපොළ සහ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන් අඛණ්ඩව ගෝලීය ආර්ථිකය මෙහෙයවනු ඇතැයි අපේක්ෂා කළ ද, 2027 වසර වන විට එම වර්ධන ප්‍රවණතාව මන්දගාමී වනු ඇතැයි පුරෝකථනය

කරන ලදී. කෙසේ වුව ද, 2026 වසරේ ජනවාරි මාසයේ දී ලෝක ආර්ථික ඉදිරි දැක්මෙහි යාවත්කාලීන කිරීම් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමෙන් පසුව, මැද පෙරදිග ගැටුම් උග්‍ර වීම මධ්‍යයේ ගෝලීය දේශපාලනික සහ ආර්ථික වාතාවරණය කැපී පෙනෙන අයුරින් වෙනස් වී ඇති අතර, මැද පෙරදිග යුද්ධය පවතින කාලය මත පදනම්ව මෙම පුරෝකථන ඉදිරි කාලයේ දී සැලකිය යුතු අයුරින් වෙනස් විය හැකි බව එමගින් පිළිබිඹු කෙරේ.

මැද පෙරදිග යුද ගැටුම් ආරම්භ වීමත් සමඟ යළි මතු වූ භූ දේශපාලනික අර්බුද, යුද ගැටුම්වල තීව්‍රතාව සහ ගැටුම් පවතින කාල සීමාව මත පදනම්ව ගෝලීය ආර්ථික අපේක්ෂා කෙරෙහි සැලකිය යුතු බලපෑමක් එල්ල කළ හැකි අතර, එය විවිධ පැතිකඩ ඔස්සේ ගෝලීය අවිනිශ්චිතතාව තවදුරටත් ඉහළ නැංවීමට හේතු විය හැකිය. විශේෂයෙන් ම, බලශක්ති සහ වෙළඳ භාණ්ඩ මිල ගණන් ඉහළ යෑම, ගෝලීය වෙළඳ සහ නාවික ගමනාගමනයට බාධා එල්ල වීම, ගෝලීය මූල්‍ය තත්ත්ව දැඩි වීම සහ අවදානම් අධිමිල ඉහළ යෑම වැනි කරුණු හේතුවෙන් හටගන්නා අහිතකර වක්‍ර බලපෑම් මෙන්ම ආයෝජක සහ පාරිභෝගික විශ්වාසය අවම වීම සහ ප්‍රතිපත්තිමය අස්ථාවරත්වය ඉහළ යෑම බොහෝ ආර්ථිකයන්හි වර්ධන අපේක්ෂා කෙරෙහි සාණාත්මක ලෙස බලපෑ හැකිය. යුද්ධය තීව්‍ර වීම, ප්‍රධාන නැව් ගමනාගමන මාර්ග, ඉතා වැදගත් සැපයුම් දාම, ගෝලීය තෙල් සහ වෙළඳ භාණ්ඩ වෙළඳපොළ සහ ගුවන් ගමන් සඳහා සෘජුව ම බලපෑම් එල්ල කර ඇති අතර, එමගින් ජාත්‍යන්තර වෙළඳ සහ ගෝලීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වලට ද බලපෑම් ඇති වී තිබේ. තෙල් මිල සහ නැව් ගාස්තු සැලකිය යුතු අයුරින් ඉහළ ගොස් ඇති අතර, ගෝලීය කම්පන හේතුවෙන් මූල්‍ය වෙළඳපොළ අවිනිශ්චිතතා ද ඉහළ ගොස් ඇත. මැද පෙරදිග යුද ගැටුම් හේතුවෙන් ගෝලීය ආර්ථිකය කෙරෙහි එල්ල වී ඇති බලපෑම තක්සේරු කිරීමට තවමත් කල් වැඩිවුව ද ගෝලීය බලශක්ති වෙළඳාම සහ ගුවන් සේවා ක්ෂේත්‍රය සම්බන්ධයෙන් මැද පෙරදිග කලාපයේ ඇති උපායමාර්ගික වැදගත්කම මගින් ඉදිරියේ දී උද්ගත විය හැකි කම්පනයේ ප්‍රබලත්වය මනාව පිළිබිඹු කෙරේ. ලොව වඩාත් ම කාර්යබහුල ගුවන්තොටුපළ

කිහිපයකට හිමිකම් කියන සහ යුරෝපය සහ ආසියාව යා කරන ප්‍රධාන ගුවන් ගමන් මාර්ග පිහිටා ඇති මැද පෙරදිග කලාපය ප්‍රධාන ගෝලීය ගුවන් සේවා කේන්ද්‍රස්ථානයක් ලෙස ක්‍රියා කරන අතර, දැනටමත් ගුවන් මාර්ග වසා දැමීම නිසා ගුවන් ගමන් විශාල සංඛ්‍යාවක් අවලංගු කිරීමටත්, අධික පිරිවැයක් දැරීමට සිදු වන වෙනත් ගුවන් ගමන් මාර්ග භාවිතය සඳහා යොමු වීමටත් සිදු වී ඇත. එමෙන්ම, ගෝලීය තෙල් සපයන නැව්වලින් පහෙන් එකකට ආසන්න ප්‍රමාණයක් ගමන් ගන්නා හෝමුස් සමුද්‍ර සන්ධිය ආශ්‍රිත කටයුතු අඩාල වීම ගෝලීය බලශක්ති වෙළඳාමට එල්ල වී ඇති වඩාත් ම තීරණාත්මක බලපෑම වන අතර, එය සැපයුම් දාම බිඳ වැටීමේ සහ මිල උච්චාවචනයේ පවතින ගැටලුකාරී තත්ත්වය තීව්‍ර කරයි. හෝමුස් සමුද්‍ර සන්ධිය නිල වශයෙන් අවහිර නොකළ තත්ත්වයක දී වුව ද, නැව් රක්ෂණ ගාස්තු ඉහළ යෑම, නෞකා ප්‍රවාහනයට වෙනත් මාර්ග භාවිත කිරීමට සිදු වීම සහ ගමන් කාලය දිගු වීම හේතුවෙන් භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය සහ සැපයුම් පිරිවැය ඉහළ ගොස් ඇති අතර, එමගින් ගෝලීය සැපයුම් දාම මත වැඩි දුරටත් පීඩනයක් එල්ල වී ඇත. මෙම පසුබිම තුළ, බලශක්ති සහ ප්‍රවාහන පිරිවැය දිගු කාලයක් පුරා ඉහළ මට්ටමක පැවතීම මගින් ගෝලීය වෙළඳ පරිමාවන්, උද්ධමනය සහ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් කෙරෙහි බලපෑම් එල්ල විය හැකි අතර, එම තත්ත්වය අඛණ්ඩව පැවතුණහොත්, සීමිත ප්‍රතිපත්තිමය ස්ථාවරකෂක සහිත බලශක්ති ආනයන මත යැපෙන ආර්ථිකයන් කෙරෙහි එහි අහිතකර බලපෑම් වැඩි වශයෙන් ඇති විය හැකිය.

මැද පෙරදිග කලාපයේ භූ දේශපාලනික අවිනිශ්චිතතා උත්සන්න වීමත් සමඟ, ගෝලීය නිර්-උද්ධමන ප්‍රවණතාව අවසන් වී නැවතත් උද්ධමන පීඩන ඇති වීමේ හැකියාවක් පවතී. ජා.මු. අරමුදලේ 2026 වසරේ ජනවාරි මාසයේ පුරෝකථනයන්ට අනුව, ඉල්ලුම සහ බලශක්ති මිල පහත වැටීම හේතුවෙන්, මතුපිට උද්ධමනය 2026 වසරේ දී 3.8%ක් සහ 2027 වසරේ දී 3.4%ක් දක්වා පහත වැටී ගෝලීය උද්ධමනය අඛණ්ඩව පහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කළ ද, මෑත කාලීනව භූ දේශපාලනික අර්බුද තීව්‍ර වීම හේතුවෙන් බලශක්ති මිල ඉහළ යෑම මගින් මෙම උද්ධමන පුරෝකථන වෙනස් වීමට ඉඩ ඇත. ජා.මු. අරමුදලේ 2026 වසරේ ජනවාරි පුරෝකථනයන්ට අනුව, 2026 සහ 2027 වසරවල දී බොරතෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල එ.ජ. ඩොලර් 62ක් පමණ වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කළ ද, මෑත කාලීන ප්‍රවණතා හමුවේ තෙල් මිලෙහි සැලකිය යුතු උච්චාවචනයක් සහ සීඝ්‍ර මිල ඉහළ යෑමක් දක්නට ලැබෙන අතර, බ්‍රෙන්ට් බොරතෙල් බැරලයක මිල ඇතැම් අවස්ථාවල දී එ.ජ. ඩොලර් 100 ඉක්මවා ගොස් ඇත. බලශක්ති මිල ගණන් මෙලෙස ඉහළ යෑම, විශේෂයෙන් කෙටි කාලීනව ගෝලීය

උද්ධමනය ඉහළ යෑම කෙරෙහි බලපෑම් ඇති කළ හැකිය. මීට අමතරව, සැපයුම් දාමයන්ට බාධා එල්ල වීමෙන් ඇතිවිය හැකි සැපයුම් හිඟතාවයන් මෙන්ම නැව් ගාස්තු, රක්ෂණ සහ ප්‍රවාහන පිරිවැය ඉහළ යෑම බොහෝ ආර්ථිකයන් තුළ ආනයනික උද්ධමනය ඉහළ යෑම සඳහා හේතු විය හැකිය. බලශක්ති හෝ ප්‍රවාහන යටිතල පහසුකම්වලට සිදුවන ඕනෑම හානියක් සැපයුම් සීමා කිරීමට සහ ගෝලීය වෙළඳ භාණ්ඩ මිල ගණන් ඉහළ යෑමේ පීඩනය තවදුරටත් තීව්‍ර කිරීමට හේතු විය හැකි අතර, ගැටුම් නිමා වීමෙන් පසුව වුව ද එම තත්ත්වය යථා තත්ත්වයට පත් වීම ප්‍රමාද වීමට එම හානි හේතු වනු ඇත. මෙවැනි පසුබිමක් තුළ, වෙනස් වෙමින් පවතින ගෝලීය වාතාවරණය හමුවේ මිල ස්ථායීතාව සුරක්ෂිත කිරීම සඳහා මහ බැංකු දැඩි අවධානයෙන් සහ ඉතා ක්‍රමානුකූලව මුදල් ප්‍රතිපත්ති හැසිරවිය යුතුය. සැපයුම මත පදනම් වූ උද්ධමන කම්පනයන්ට මුහුණ දෙන ආර්ථිකවලට සංකීර්ණ ප්‍රතිපත්තිමය ගැටුමකට මුහුණ දීමට සිදු වනු ඇති අතර, විශේෂයෙන් වර්ධනය මන්දගාමී වීමේ අවදානම් සහ මැදි කාලීන උද්ධමන අපේක්ෂා පාලනයෙන් ගිලිහී යාමට හේතුවන දිගු කාලයක් පුරා පවතින ඉහළ උද්ධමනය අතර සමබරතාවක් පවත්වා ගැනීම මෙහි දී අභියෝගාත්මක විය හැකිය.

මෙවන් පසුබිමක් තුළ, විශේෂයෙන් භූ දේශපාලනික ප්‍රවණතා ආශ්‍රිත අවිනිශ්චිතතා තවදුරටත් පැවතුණහොත්, 2026 වසර තුළ දී ගෝලීය මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය 2025 වසරට සාපේක්ෂව වඩාත් සුපරීක්ෂාකාරී වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ගෝලීය උද්ධමනය අඛණ්ඩව පහත වැටීමත් සමඟ 2024 වසරේ දෙවන භාගයේ සිට දියුණු ආර්ථිකයන් මෙන්ම නැඟී එන වෙළඳපොළ ආර්ථිකයන්හි මහ බැංකු ද වඩාත් ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයක් කෙරෙහි යොමු වූ අතර, එක් එක් රටවලට ආවේණික වූ සාර්ව ආර්ථික තත්ත්ව මත පදනම්ව මුදල් ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීමේ ඇතැම් වෙනස්කම් දක්නට ලැබුණි. 2025 වසරේ පළමු භාගයේ දී, නිර්-උද්ධමනය වේගවත් වීම සහ එක්සත් ජනපද තීරුබදු ආශ්‍රිත අවිනිශ්චිතතා හේතුවෙන් අපේක්ෂිත ආර්ථික වර්ධනය මන්දගාමී වීම මධ්‍යයේ නැඟී එන වෙළඳපොළ ආර්ථික විසින් මුදල් ප්‍රතිපත්ති විශාල වශයෙන් ලිහිල් කිරීමට පියවර ගන්නා ලදී. කෙසේ නමුත්, උද්ධමනකාරී පීඩන යම් වශයෙන් අඩු වුව ද, බොහෝ ප්‍රධාන ආර්ථිකයන්හි උද්ධමනය ඉලක්කගත මට්ටමට වඩා ඉහළ මට්ටමක පැවතීම හේතුවෙන්, දියුණු ආර්ථිකයන් විසින් වඩාත් සුපරීක්ෂාකාරී ලෙස මුදල් ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීම සිදු කරන ලදී. 2025 වසර තුළ දී එක්සත් ජනපද ෆෙඩරල් සංවිත බැංකුව, යුරෝපීය මහ බැංකුව, එංගලන්ත මහ බැංකුව ඇතුළු දියුණු ආර්ථිකයන්හි මහ බැංකු මුදල් ප්‍රතිපත්තිවල ගමන්මග වඩාත් සීමිතව සහ ප්‍රවේශම් සහගතව සිදු කළ ප්‍රතිපත්ති පොලී

4

අනුපාතික අඩු කිරීමට පත්ව ඇති අතර, එමගින් ගෝලීය මුදල් තත්ත්ව අපේක්ෂා කළ මට්ටමට වඩා දැඩි විය. කෙසේ වුවද, ගෝලීය මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය සාමාන්‍යකරණය වීම 2025 වසර අග භාගයේ දී මන්දගාමී වූ අතර, ගෝලීය වශයෙන් ඇති වන අහිතකර බලපෑම් තීව්‍ර වීමත් සමඟ බොහෝ මහ බැංකු වඩාත් සුපරීක්ෂාකාරී ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රවේශයක් කරා යොමු විය. ගෝලීය වශයෙන් ඇති වන අහිතකර බලපෑම් අතරට ප්‍රතිපත්ති අවිනිශ්චිතතාව ඉහළ යෑම, එක්සත් ජනපද තීරුබදු ප්‍රතිපත්ති හේතුවෙන් ඇතිවන ගෝලීය වෙළඳාමේ නොසන්සුන්තාවයන් තීව්‍ර වීම, සහ අඛණ්ඩව පවතින භූ දේශපාලනික අවදානම් ඇතුළත් වේ. මැද පෙරදිග යුද්ධයේ තීව්‍රතාව සහ ගැටුම් පවතින කාල සීමාව පිළිබඳව පවතින අවිනිශ්චිතතාව ඉහළ යෑම මධ්‍යයේ 2026 වසරේ දී, ලොව බොහෝ මහ බැංකු වඩාත් සුපරීක්ෂාකාරී මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයක් වෙත යොමු වී ඇත. ඉදිරි කාලය පිළිබඳව සලකා බැලීමේ දී, භූ දේශපාලනික බෙදී යෑම, ගෝලීය වෙළඳ ප්‍රතිපත්ති අවිනිශ්චිතතාව, අහිතකර කාලගුණ විපර්යාස හේතුවෙන් සැපයුම් දාමවල ඇති විය හැකි බිඳ වැටීම් සහ විනිමය අනුපාතිකයන්හි උච්චාවචනයන් ඉහළ යෑම යන කරුණු ගෝලීය මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය තීරණය කිරීමට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපානු ඇත. එමෙන්ම, දැනට පවතින අවිනිශ්චිතතාවන්ගෙන් ඔබ්බට අවධානය යොමු කළහොත්, කෘත්‍රිම බුද්ධිය භාවිතය කෙරෙහි යොමුවන ප්‍රමාණය සහ වේගය ලෝකයේ මැදි කාලීන ආර්ථික වර්ධන අපේක්ෂා කෙරෙහි බලපාන ප්‍රධාන සාධකයක් වනු ඇති අතර, එය ඵලදායීතාව, ආයෝජන සහ දිගු කාලීන මූර්ත පොලී අනුපාතික මට්ටම කෙරෙහි බලපෑම් ඇති කරමින් මුදල් ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කෙරෙහි ද බලපෑම් ඇති කරනු ඇත.

මැද පෙරදිග කලාපයේ භූ දේශපාලනික අර්බුද තීව්‍ර වීම හරහා, විශේෂයෙන් ම එම යුද ගැටුම් දිගු කලක් පැවතුණහොත්, විවිධ වූ ක්ෂේත්‍ර ඔස්සේ ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථිකයට සැලකිය යුතු ලෙස බලපෑම් ඇති විය හැකිය. ශ්‍රී ලංකාව සිය බලශක්ති අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමේ දී සැලකිය යුතු ලෙස ගල් කලාපයේ බලශක්ති මූලාශ්‍ර මත රඳා පැවතීම හේතුවෙන්, ගෝලීය තෙල් සහ ගෑස් මිල ගණන් ඉහළ යෑමේ අවදානමකට ආර්ථිකය ඍජුව ම නිරාවරණය වන අතර, එය ඉන්ධන ආනයන වියදම් ඉහළ නැංවීමට සහ වෙළඳ හිඟය පුළුල් වීමකට හේතුවනු ඇති අතර එමගින් උද්ධමනය ඉහළ යෑම සඳහා පීඩනයක් ඇති වනු ඇත. තවද, මෙම ගැටුම් හේතුවෙන් පොහොර ආනයන මිල ඉහළ යෑමට සහ පොහොර සැපයුම් අඩාල වීමට ඉඩ ඇති අතර, ඒ හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකාර්මික අංශයට අහිතකර බලපෑම් ඇති විය හැකිය. ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය ප්‍රේෂණ වලින් 45%ක් පමණ ගල් කලාපීය රටවල්වලින් ලැබෙන

අතර, ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ තීරණාත්මක විදේශ විනිමය මූලාශ්‍රයක් වන විදේශ ප්‍රේෂණ ලැබීම් ද මෙම ගැටුම්කාරී තත්ත්වයේ බලපෑමට ලක්විය හැකිය. එහෙයින්, යුද්ධය සැලකිය යුතු කාලයක් පැවතුනහොත්, එමගින් ශ්‍රම වෙළඳපොළ හෝ ශ්‍රම සංක්‍රමණ කෙරෙහි ඇති විය හැකි බාධා ප්‍රේෂණ ලැබීම් අඩු වීමට සහ විනිමය අනුපාතිකයේ විචලන ඉහළ නැංවීමට හේතු වනු ඇත. එමෙන්ම මෙම ගැටුම්කාරී තත්ත්වය කෙටි කාලීනව අවසන් වී යටිතල පහසුකම් කේන්ද්‍ර කරගත් ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාවලියක් ආරම්භ වුවහොත්, එහි ධනාත්මක බලපෑම් ඇතිවීමේ හැකියාවක් පැවතිය ද, එය යුද්ධයේ ඉදිරි ස්වාභාවය මත සම්පූර්ණයෙන් ම රඳා පවතී. තේ අපනයන ඇතුළු ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයනවලින් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකට දායකත්වය දරන මැද පෙරදිග සමඟ පවතින වෙළඳ සබඳතා, කලාපීය ඉල්ලුම් තත්ත්වවල ඇති වන වෙනස්කම් හේතුවෙන් ඍජුව ම බලපෑමට ලක්විය හැකිය. තවද, ඉහළ යන භූ දේශපාලනික අවිනිශ්චිතතා හමුවේ ගෝලීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් සැලකිය යුතු අයුරින් මන්දගාමී වීම තුළින් විදේශීය ඉල්ලුම පහත වැටීම නිසා සියලු වෙළඳපොළ තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන ක්‍රියාකාරීත්වය දුර්වල වීමේ අමතර අවදානම් මතු විය හැකිය. මීට අමතරව, අපනයන ගමනාන්තය කුමක් වුව ද, ගෝලීය නාවික මාර්ගවලට එල්ල වන බාධා ඉහළ යෑම සහ භාණ්ඩ ප්‍රවාහන හා රක්ෂණ පිරිවැය ඉහළ යෑම සමස්ත අපනයන ක්‍රියාකාරීත්වය කෙරෙහි බලපෑම් එල්ල කරනු ඇත. සංචාරක ක්ෂේත්‍රය සැලකූ විට, මැද පෙරදිග කලාපයෙන් මෙරටට පැමිණෙන සංචාරකයින් සංඛ්‍යාව සාපේක්ෂ වශයෙන් අඩු අගයක් ගත්ත ද, මැද පෙරදිග ගුවන් සේවා හරහා මෙරටට පැමිණෙන සංචාරකයින් සංඛ්‍යාව, මුළු සංචාරක පැමිණීමට වලින් 30%කට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයකට දායකත්වය දක්වයි. එහෙයින් මැද පෙරදිග ගුවන් කලාපය භාවිතයට පවතින සීමා සහ ඒ සම්බන්ධ අවදානම් හේතුවෙන් එම කලාපය හරහා පැමිණෙන සංචාරකයින් ප්‍රමාණය අඩුවිය හැකි අතර, එමගින් මුළු සංචාරක පැමිණීම් සඳහා අහිතකර ලෙස බලපෑම් එල්ල විය හැකිය. ගෝලීය අවිනිශ්චිතතා ඉහළ යෑම මගින් විදේශීය ඍජු ආයෝජන සහ විවිධ ආයෝජන ඇතුළු මූල්‍ය ප්‍රවාහයන් කෙරෙහි වැඩි බලපෑමක් ඇති විය හැකි අතර, එමගින් ගෙවුම් තුලනය මත අමතර පීඩනයක් එල්ල වීමේ හැකියාවක් පවතී. සමස්තයක් ලෙස ගත් කළ, මෙම ප්‍රවණතා හේතුවෙන් විදේශ විනිමය අනුපාතිකය මෙන්ම දේශීය මිල ගණන් ඉහළ යෑමට ද පීඩනයක් ඇති විය හැකි නමුත් දේශීය ඉල්ලුම දුර්වල වීම මගින් උද්ධමනය ඉහළ යෑම සඳහා වන පීඩනය යම් දුරකට සමනය විය හැකිය. එහෙයින්, මෙම භූ දේශපාලනික අර්බුදකාරී තත්ත්වය දිගු කලක් පුරා උත්සන්නව

පැවතීම මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය අංශයේ තුළනයන්, උද්ධමන ගමන් මග සහ සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාව කෙරෙහි සැලකිය යුතු අන්දමේ අවදානම් ඇතිවිය හැකිය. තවද, මැද පෙරදිග ගැටුම්කාරී තත්ත්වයෙහි බලපෑම් දිගට ම පැවතුණහොත් එමගින්, විශේෂයෙන් ම ණය සහ ද්‍රවශීලතා මාර්ග හරහා, මූල්‍ය පද්ධතියට ද බලපෑම් ඇති විය හැකිය.

4.2 දේශීය ආර්ථිකයේ ඉදිරි දැක්ම

4.2.1 උද්ධමනය පිළිබඳ ඉදිරි දැක්ම ¹

දැනට පවතින මැද පෙරදිග යුද ගැටුම් හේතුවෙන් ඇතිවන වක්‍ර බලපෑම් මධ්‍යයේ සිදු කෙරෙන බලශක්ති මිල ගණන් සංශෝධන ප්‍රධාන ලෙස හේතු වීමෙන්, නුදුරු කාලීනව මතුපිට උද්ධමනය පෙර පුරෝකථනය කළ කාලයට පෙර 5% ඉලක්කගත මට්ටම කරා ඉහළ ගොස් උද්ධමන ඉලක්කයෙන් ප්‍රතිශතාංක ± 2 ක ආන්තිකය තුළ පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. සුදුසු ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ගවල සහාය ඇතිව උද්ධමනය මැදි කාලීනව ඉලක්කගත මට්ටම ආසන්නයේ ස්ථායී වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. 2025 වසරේ අගෝස්තු මාසයේ දී ධන අගයක් වාර්තා කිරීමෙන් පසුව, මතුපිට උද්ධමනය ක්‍රමයෙන් ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවක් පෙන්වුම් කළ අතර, බලශක්ති සහ ප්‍රවාහන කාණ්ඩයේ අවධමන පීඩන ලිහිල් වීම මෙන්ම මධ්‍යස්ථ ආහාර උද්ධමනය සහ ඉල්ලුම් තත්ත්වයන් ක්‍රමයෙන් යථා තත්ත්වයට පත් වීම ඒ සඳහා සහාය විය. මැද පෙරදිග යුද ගැටුම් උත්සන්න වීමට පෙර එළඹී පුරෝකථනයන්ට අනුව, උද්ධමනය ක්‍රමයෙන් ඉහළ ගොස් 2026 වසරේ දෙවන භාගය වන විට 5% ඉලක්කය කරා ගමන් කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, මැද පෙරදිග යුද ගැටුම්වල බලපෑමෙන් ආර්ථිකයට එල්ල වූ සැලකිය යුතු බාහිර කම්පනය හේතුවෙන් සාර්ව ආර්ථික පුරෝකථනයන්හි ප්‍රමාණවත් සංශෝධන සිදු කිරීම අවශ්‍ය විය. විශේෂයෙන්, දැනට පවතින යුද ගැටුම් සහ එහි වක්‍ර බලපෑම් මධ්‍යයේ ගෝලීය බලශක්ති මිල ගණන් ඉහළ යෑම සහ මෑත කාලීනව සිදු කළ දේශීය මිල සංශෝධන හේතුවෙන් බලශක්ති සහ ප්‍රවාහන උද්ධමනය නුදුරු කාලීනව වේගයෙන් ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මෙම ප්‍රවණතාවල දායකත්වය හේතුවෙන්, මතුපිට උද්ධමනය ද ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. කෙසේ වෙතත්, දැනට පවතින දත්ත අනුව, උද්ධමනය ඉදිරි කාලයේ දී ඉලක්කගත මට්ටමෙන් ප්‍රතිශතාංක ± 2 ක ආන්තිකය තුළ පවතිනු ඇතැයි පුරෝකථනය කෙරේ. දැනට

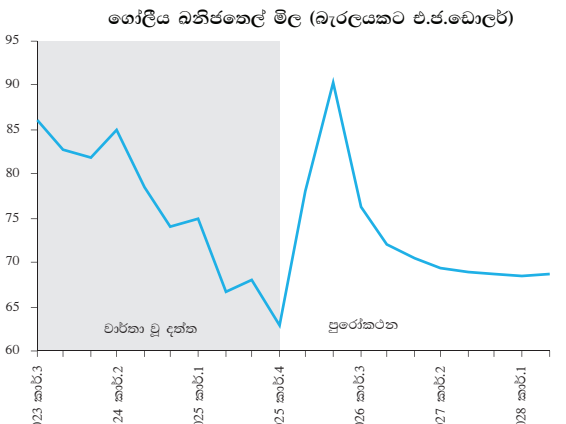
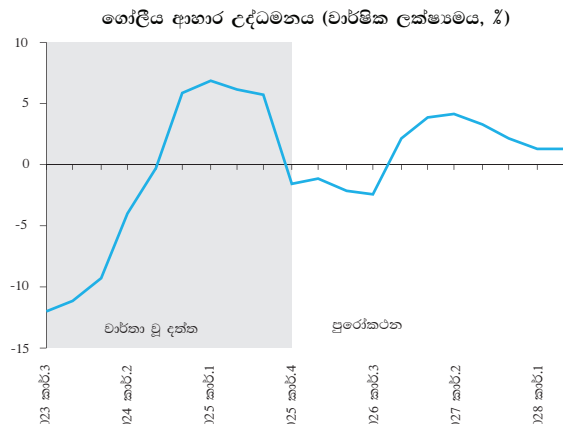
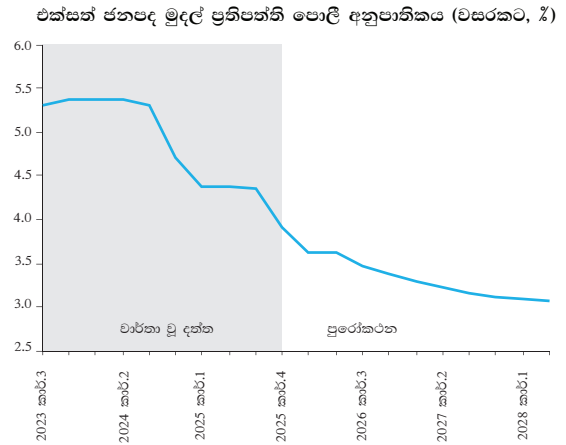
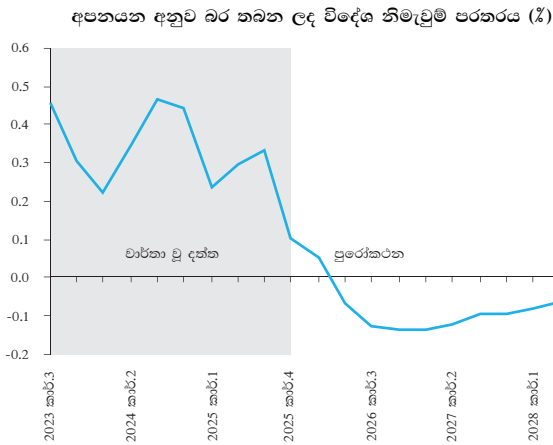
පවතින තොරතුරු මත පදනම්ව, මෙම පුරෝකථන සඳහා භාවිතා කර ඇති උපකල්පනය වනුයේ, මැද පෙරදිග යුද ගැටුම්වල බලපෑම් තාවකාලික වනු ඇති බවත්, ඉන් පසුව ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් ක්‍රමයෙන් යථා තත්ත්වයට පත් වනු ඇති බවත්ය. කෙසේ නමුත් මෙම බලපෑම් ඇතිවන කාලසීමාව සහ ඒවායේ ප්‍රමාණත්වය සම්බන්ධයෙන් දැඩි අවිනිශ්චිතතා පවතී. මෙම ඇගයීම පිළිබිඹු කරමින්, 2027 වසරේ දී උද්ධමනය යම් පහළ යෑමක් වාර්තා කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මැදි කාලීනව, සුදුසු ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ගවල සහාය ඇතිව, උද්ධමනය 5%ක ඉලක්කගත මට්ටම වටා ස්ථායී වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මේ අතර, මූලික උද්ධමනය ක්‍රමයෙන් මතුපිට උද්ධමන ඉලක්කය කරා ගමන් කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරෙන අතර, බලශක්ති සහ ප්‍රවාහන මිල ගණන් වෙනස්වීම්හි වක්‍ර බලපෑම්, ඉල්ලුම් තත්ත්වයන් ඉහළ යෑම සහ ආනයන උද්ධමනයේ ප්‍රවණතා ඊට හේතු වනු ඇත. කෙසේ වෙතත්, මැද පෙරදිග යුද ගැටුම්වල වක්‍ර බලපෑම් මගින් දේශීය ආර්ථිකයට ඇති වූ බලපෑම් අර්ධ වශයෙන් පිළිබිඹු කරමින්, සාපේක්ෂව මන්දගාමී ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් මූලික උද්ධමනය යථා තත්ත්වයට පත් වීමේ වේගය තරමක් මන්දගාමී වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

දැනට පවතින මැද පෙරදිග යුද ගැටුම් සහ ඒ හේතුවෙන් ගෝලීය බලශක්ති වෙළඳපොළ, වෙළඳ ප්‍රවාහ සහ දේශීය මිල ප්‍රවණතා කෙරෙහි ඇති විය හැකි වක්‍ර බලපෑම් හමුවේ උද්ධමනයේ ඉදිරි දැක්ම සම්බන්ධයෙන් පවතින අවිනිශ්චිතතා සාමාන්‍ය කාලයට වඩා සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ මට්ටමක පවතී. ගෝලීය බලශක්ති සහ ආහාර මිල ගණන් පිළිබඳ උපකල්පිත ගමන් මග, ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන වෙළඳ හවුල්කරුවන්ගේ අපේක්ෂිත ආර්ථික වර්ධන ගමන් මග, රජයේ අපේක්ෂිත රාජ්‍ය මූල්‍ය ඉදිරි දැක්ම, විදේශීය ජංගම ගිණුමේ ශේෂය ඇතුළුව විදේශීය අංශයේ අපේක්ෂිත ප්‍රවණතා, සහ එක්සත් ජනපද මුදල් ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතිකය මගින් නිරූපණය වන ගෝලීය මූල්‍ය තත්ත්ව යන කරුණු මත මෙම පුරෝකථන රඳා පවතී. තවද, ආර්ථික ආකෘති සමඟ අනුකූල වන පොලී අනුපාතික මාර්ගය සහ ඒ හා සබැඳි සාර්ව ආර්ථික විචල්‍යයන්හි හැසිරීම මත පුරෝකථන රඳා පවතී. 2026 වසරේ මාර්තු මාසයේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති වාරයේ දී පැවති දත්ත මත මෙම පුරෝකථන පදනම් වන අතර, ගෝලීය සහ දේශීය තත්ත්වයන් සැලකිය යුතු අන්දමින් වෙනස් වීම මත මෙම පුරෝකථන ද වෙනස් විය හැකිය. ගෝලීය භාණ්ඩ වෙළඳපොළ, බලශක්ති සැපයුම් සහ නැව් මාර්ග අවහිර කරමින්, දේශීය බලශක්ති හා ප්‍රවාහන වියදම් සහ පොහොර වියදම් අපේක්ෂිත ප්‍රමාණයට වඩා ඉහළ යාමට හේතු

¹ මෙහි දක්වා ඇති පුරෝකථන 2026 වසරේ මාර්තු මස මුදල් ප්‍රතිපත්ති වාරය අවසානයේ දී පැවති තොරතුරු මත පදනම් වේ. මැද පෙරදිග යුද ගැටුම් තත්ත්වයේ නිරන්තර වෙනස්වන ස්වභාවය සහ එමගින් ගෝලීය සහ දේශීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් කෙරෙහි එල්ලවන පුළුල් වක්‍ර බලපෑම් මධ්‍යයේ, එක්සත් සාර්ව ආර්ථික ඉදිරි දැක්ම සඳහා ඉහළ අවිනිශ්චිතතා පවතී. ඒ අනුව, පුරෝකථන සඳහා පදනම් වූ තත්ත්වයන්හි සැලකිය යුතු වෙනස්කම් සිදුවුවහොත් මෙම පුරෝකථනවලින් සැලකිය යුතු අපගමනයක් සිදුවිය හැකිය.

4.1 රූප සටහන
ගෝලීය පුරෝකථන (කාර්තුමය)

සටහන: මෙම රූප සටහන් 2026 වසරේ මාර්තු 25 වන දින නිකුත් කරන ලද නවතම පුරෝකථන මත පදනම් වේ. 2026 වසරේ මාර්තු මස මුදල් ප්‍රතිපත්ති වාර්ෂික පුරෝකථනයක් සඳහා, 2026 වසරේ මාර්තු මස 16 වන දින ලැබුණු Global Projection Model Network මගින් ලබාදුන් පුරෝකථන භාවිත කර ඇති අතර මෙම පරිච්ඡේදයේ ඉදිරිපත් කර ඇති ව්‍යාප්ති සටහන් ද එම පුරෝකථන මත පදනම් වේ.
මූලාශ්‍රය: Global Projection Model Network (GPMN, 2026 වසරේ මාර්තු 25 නිකුත් කරන ලද), කාර්තුමය පුරෝකථන ආකෘතිය (Quarterly Projection Model)

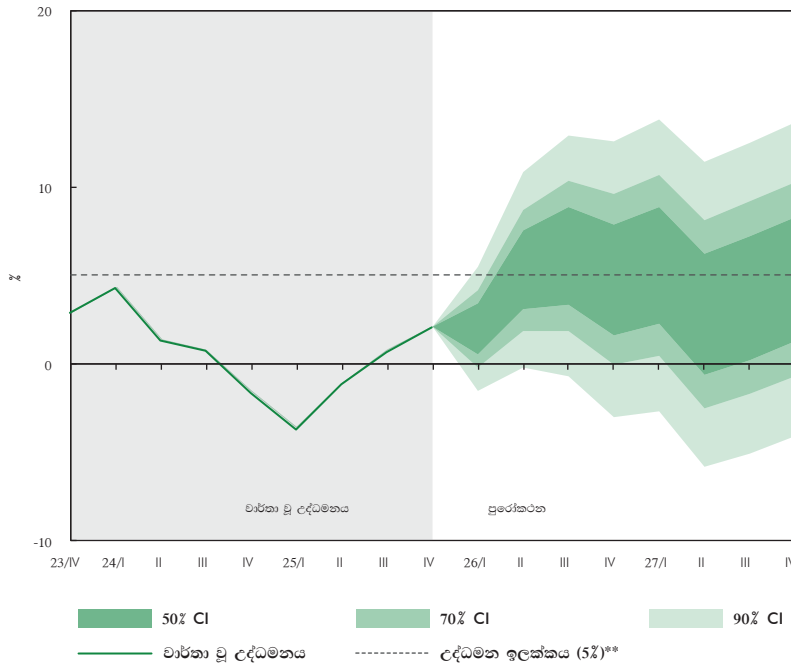
විය හැකි, තිවු වූ හු දේශපාලනික අර්බුද; ශ්‍රී ලංකා රුපියල ඉහළ මට්ටම්වලින් අවප්‍රමාණය වීමට ඇති හැකියාව; ඉහළ ණය වර්ධනයේ පසු බලපෑම හේතුවෙන් අපේක්ෂා කළ ප්‍රමාණයට වඩා ඉහළ ඉල්ලුම් පීඩන ඇතිවීමේ හැකියාව; කෘෂිකර්මාන්ත සහ බලශක්ති අංශවලට බලපෑම් සිදුවන අහිතකර කාලගුණික තත්ත්වයන් නිරන්තරයෙන් ඇතිවීමේ හැකියාව හා එමගින් ආහාර හා බලශක්ති උද්ධමනය මත ඉහළ පීඩන ඇතිවීම වැනි සාධක මගින් වාර්තා වන උද්ධමනය, උද්ධමන පුරෝකථනවලට වඩා ඉහළ යෑමේ අවදානම් ඇති කළ හැකිය. මේ අතර, වාර්තා වන උද්ධමනය, උද්ධමන පුරෝකථනවලට වඩා පහළ යෑමේ අවදානම් සැලකූ විට, ඉල්ලුම් තත්ත්ව අපේක්ෂා කළ ප්‍රමාණයට වඩා දුර්වලව පැවතීමේ හැකියාව සහ එමගින් මූලික උද්ධමනය යථා තත්ත්වයට පත්වීම අඩු වේගයකින් සිදු වීම; සහ ආහාර මිල ගණන් මත පීඩන ලිහිල් කිරීමට උපකාරී වන කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනය වැඩිදියුණු වීමේ හැකියාව ඇතුළත් වේ.

නමාගිලි උද්ධමන ඉලක්කකරණ රාමුව යටතේ දක්න මත පදනම් වූ සිය මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුවට අනුකූලව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව නිතර වෙනස්වන ආර්ථික ප්‍රවණතා සමීපව නිරීක්ෂණය කරන අතර, උද්ධමනයේ අපේක්ෂිත ගමන් මගෙහි සිදුවන වෙනස්වීම් පිළිබඳව කාලෝචිතව දැනුම් දීමට අඛණ්ඩව කටයුතු කරනු ඇත.

4.2.2 මුදල් අංශයේ ඉදිරි දැක්ම

දේශීය සාර්ව ආර්ථික තත්ත්වයේ වෙනස්වීම් මෙන්ම ගෝලීය ප්‍රතිපත්ති හේතුවෙන් මනුෂ්‍ය හැකි කම්පන සහ අවිනිශ්චිතතා මගින් ඇතිවිය හැකි වනු බලපෑම් කෙරෙහි සමීප අවධානයක් යොමු කරමින්, මුදල් ප්‍රතිපත්ති තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය දක්න මත පදනම්ව ඉදිරි දැක්මක් සහිතව අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යනු ඇත. උද්ධමනය පෙර පුරෝකථනය කළ වේගයට වඩා වැඩි වේගයකින් ඉලක්කගත මට්ටම කරා ළඟා වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන පසුබිමක, උද්ධමනය මැදි කාලීනව ඉලක්කය කරා මෙහෙයවීම සඳහා

4.2 රූප සටහන
කාර්තුමය මතුපිට උද්ධමනයේ මූලික පුරෝකථන* (කො.පා.මි.ද., වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය)

* උද්ධමන ව්‍යාප්ති සටහනෙහි වාර්ෂික කරන ලද දත්ත කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය (2021-100, සෘතුමය වශයෙන් ඇතිවන බලපෑම් ඉවත් කරන ලද (seasonally adjusted)) මත පදනම් වේ.
** 2023 වසරේ ඔක්තෝබර් මාසයේ දී මහ බැංකුව සහ මුදල් අමාත්‍යවරයා අතර අත්සන් කරන ලද මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමු ගිවිසුම යටතේ උද්ධමන ඉලක්කය (5%) සඳහා එකඟ වී ඇත.

සටහන: පුරෝකථනයක් යනු පොරොන්දුවක් හෝ බැඳීමක් නොවේ.

2026 වසරේ මාර්තු මාසයේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති වාර්ෂයේ දී පැවැති දත්ත, උපකල්පන සහ විනිශ්චයන් පුරෝකථන මගින් පිළිබිඹු කරයි. මැද පෙරදිග යුද ගැටුම් වල තීරණයන් වෙනස්වන ස්වභාවය සහ හෙලිය මෙන්ම දේශීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් කෙරෙහි වමහින් ඇතිවන පුළුල් බලපෑම් මධ්‍යයේ, වත්මන් උද්ධමන ඉදිරි දැක්ම සඳහා ඉහළ අවිනිශ්චිතතාවක් පවතී. ඒ අනුව, පුරෝකථන සඳහා පදනම් වූ තත්ත්වයන්හි සැලකිය යුතු වෙනස්කම් සිදුවුවහොත් මෙම පුරෝකථනවලින් සැලකිය යුතු අපහසුතාවක් සිදු විය හැකිය.

උද්ධමන ව්‍යාප්ති සටහන (Fan Chart) මගින් මූලික පුරෝකථන පරාස වටා පවතින අවිනිශ්චිතතාව ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වන අතර, එහි පිටු මුද්‍රණය කරන ආකාරයට වෙනස් වේ. උද්ධමන පුරෝකථන (Confidence Intervals, CI) මගින් මූලිකවම උද්ධමනය විචලනය විය හැකි අතර පරාසයන් දක්වයි. උද්ධමනයේ දෙපස, හදුනා ගැනීමේ ප්‍රවේණිතය 50% විභවන ප්‍රාන්තරය නිරූපණය කරන අතර, එමගින් උද්ධමනයේ සැබෑ අගය මෙම පරාසය තුළ පැවතීමේ 50% ක සම්භාවිතාවක් පවතින බව හඟවනු ලබයි. විභවන පරාසයන් මගින් උද්ධමනය දීර්ඝ කාලයකට පුරෝකථනය කිරීමේ දී ඇතිවිය හැකි අවිනිශ්චිතතාවයේ ඉහළ යෑම පෙන්නුම් කරයි.

මූලාශ්‍ර: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු කාර්යමණ්ඩල පුරෝකථන

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් උද්ධමන පීඩන සම්පව නිරීක්ෂණය කරමින් ඉල්ලුම් අංශයේ ඇති විය හැකි අවදානම් පාලනය සඳහා සුදුසු පියවර ගැනීමට සූදානමින් පසුවේ. දේශීය මිල ස්ථායීතාව සහතික කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව පුරවෝපායික ක්‍රියාමාර්ග ගනු ඇති අතර, මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය සමග පොලී අනුපාතික සමගාමීව පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. තවද, ඇතිවිය හැකි සාර්ව ආර්ථික අවිනිශ්චිතතාවන් හමුවේ තාවකාලික විචලනයන් පැවතිය හැකි වුවද, රාජ්‍ය මූල්‍ය කාර්යසාධනය ඉහළ යෑම සහ ස්වෛරීත්ව ශ්‍රේණිගත කිරීම් ඉහළ යෑමෙන් පසු අවදානම් අධිමිල පහළ යෑමේ සහායයෙන් රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් මත ඵලදා අනුපාතික පුළුල් ලෙස සාමාන්‍යකරණය වී පවතිනු ඇත.

වැඩිදියුණු වූ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්, ඉල්ලුම් තත්ත්ව වර්ධනය වීම, සහ දිව්‍යා සුළු කුණාටුවෙන් පසු නැවත ඉදිකිරීම් සහ යථා තත්ත්වයට පත් කිරීමේ කටයුතු හේතුවෙන්, පෞද්ගලික අංශය වෙත ණය ලබා දීමේ වර්ධන ප්‍රවණතාව අඛණ්ඩව පවතිනු ඇති නමුත්

මැද පෙරදිග යුද ගැටුම් නිසා ඇතිවන වක්‍ර බලපෑම් මෙම ණය ප්‍රවණතාව කෙරෙහි බලපෑම් ඵලදා කරනු ඇත. වත්මන් අහිතකර හු දේශපාලනික තත්ත්ව හේතුවෙන් දේශීය භාණ්ඩ හා සේවා සඳහා ඇති ගෝලීය ඉල්ලුම අඩු වීමට ඇති හැකියාව මෙන්ම මැද පෙරදිග අර්බුදය නිසා දේශීය ආර්ථිකයේ ඇති විය හැකි වෙනත් අහිතකර ප්‍රවණතාවල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ණය සඳහා වන ඉල්ලුමෙහි යම් පහළ යෑමක් සිදුවිය හැකිය. ඒ අනුව, 2026 වසරේ දී සමස්ත ණය වර්ධනය සාපේක්ෂව මධ්‍යස්ථ අගයක පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන අතර, වසර අවසානයේ දී එහි මන්දගාමී වීමක් අපේක්ෂා කළ හැකිය. රජය සතු වාණිජ ව්‍යාපාර ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම ඇතුළුව, ප්‍රධාන ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ සමගින් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සහායෙන් බැංකු පද්ධතිය මගින් රාජ්‍ය අංශය වෙත ලබා දෙන ණය ප්‍රමාණය පහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මේ අතර, මහ බැංකුව විසින් රජයේ අයවැය හිඟය මූල්‍යනය සඳහා අරමුදල්

සැපයීම සිදු නොකරන වාතාවරණයක් තුළ, විදේශීය මූල්‍යනය සඳහා ඇති සීමිත ප්‍රවේශය මධ්‍යයේ විකල්ප දේශීය මූල්‍යන වෙත යොමුවීමට රජයට සිදුවිය හැකි අතර, ගෝලීය මෙන්ම දේශීය කම්පනවලට ඔරොත්තු දීම සඳහා සහ, එමගින් රජයේ මෙහෙයුම් බාධාවකින් තොරව පවත්වාගෙන යාම තහවුරු කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් මූල්‍ය ස්චාරකක් පවත්වා ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. විදේශ විනිමය ගලාපිම්පි අපේක්ෂිත ඉහළ යෑම සහ නිල සංචිත ප්‍රමාණය ඉහළ නංවාගැනීම සඳහා මහ බැංකුව විසින් විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීම හේතුවෙන් බැංකු පද්ධතියේ ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් ඉදිරියේදී තවදුරටත් වැඩි වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ඒ අනුව, ඉදිරි කාලය තුළ මුදල් ප්‍රසාරණය, මන්දගාමී වේගයකින් අඛණ්ඩව සිදුවනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. දත්ත මත පදනම්ව සහ ඉදිරි දැක්මකින් යුතුව සුදුසු මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සූදානම් කිරීම සිටියි. මුදල් ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී, උද්ධමනය පිළිබඳ මහජන අපේක්ෂාවන් කළමනාකරණය කිරීම සහ අඩු හා ස්ථායී උද්ධමනයක් ළඟා කරගැනීමට සහාය වීම සඳහා කාර්යක්ෂම මුදල් ප්‍රතිපත්ති සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියක් අත්‍යවශ්‍ය වන අතර, එමගින් මිල ස්ථායීතාව සහතික කෙරේ. මීට අදාළව, විවිධ මාධ්‍ය ඔස්සේ තම ප්‍රතිපත්ති තීරණ මහජනතාවට කඩිනමින් සන්නිවේදනය කිරීමට මහ බැංකුව අඛණ්ඩව කටයුතු කරන අතරම, එවැනි සන්නිවේදනවල සඵලතාව මෙන්ම ඒ පිළිබඳ මහජනතාවගේ දැනුම්වත්භාවය ඇගයීමට ලක් කිරීමද සිදු කරයි. මෙමගින් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ගවල විනිවිදභාවය සහ වගවීම ඉහළ නංවමින් මහජන විශ්වාසය ශක්තිමත් වීම සිදුවනු ඇත.

4.2.3 විදේශීය අංශයේ ඉදිරි දැක්ම

2023 වසරේ සිට සැලකිය යුතු ලෙස වැඩිදියුණු වූ විදේශීය අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය, මැද පෙරදිග යුද්ධය හේතුවෙන් විශේෂයෙන් ම සංචාරක, වෙළඳ, සහ ජ්‍යෙෂ්ඨ යන අංශ වෙත අහිතකර බලපෑම් ඇති වීමේ අවදානම් හමුවේ සංකීර්ණ තත්ත්වයකට මුහුණ පාමින් සිටියි. පසුගිය වසර කිහිපය තුළ ශ්‍රී ලංකාව ජංගම ගිණුමේ අතිරික්ත වාර්තා කිරීම සහ සංචිත ගොඩනැගීම හරහා යම් ප්‍රමාණයකට බාහිර ස්චාරකක්ෂක ගොඩනගා ගෙන ඇති අතර එමගින් බාහිර කම්පනවලට මුහුණ දීමට ආර්ථිකයට ඇති හැකියාව වැඩිදියුණු කරගෙන ඇත. තවද, ඉහළ යන අස්ථාවර ගෝලීය වාතාවරණයක් තුළ බාහිර කම්පනවලට එරෙහි කම්පන අවශෝෂකයක් ලෙස කටයුතු කිරීම සඳහා වෙළඳපොළ මත පදනම් වූ

නමාශීලී විනිමය අනුපාතික ක්‍රමය උපයෝගී කර ගැනීමට ශ්‍රී ලංකාව අපේක්ෂා කරයි. ජා.මු. අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් වැඩසටහන ඉදිරියට ගෙන යෑම සමඟ විදේශීය ණය ප්‍රතිව්‍යුහගතකරණ ක්‍රියාවලිය සම්පූර්ණ කිරීම ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය අංශයේ කෙටි සහ මැදි කාලීන ඉදිරි දැක්මට සහාය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

පුරෝකථනය කර ඇති අන්දමට අපනයන ආදායම් වර්ධනය අහිබවා ආනයන වියදම් ඉහළ යනු ඇති අතර, මූලිකවම ඒ හේතුවෙන් වෙළඳ භාණ්ඩ ගිණුමේ හිඟය 2026 වසරේ දී පුළුල් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මැද පෙරදිග යුද්ධය උත්සන්න වීමත් සමඟ, බනිජ තෙල් සහ අනෙකුත් බලශක්ති මිල ගණන් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ ඉන්ධන ආනයන වියදම කෙටි කාලීනව ඉහළ යා හැකි අතර, දේශීය ඉල්ලුමේ ඇති විය හැකි මන්දගාමී වීම තුළින් බනිජ තෙල් නිෂ්පාදන සහ අනෙකුත් ආනයන සඳහා ඇති ඉල්ලුම යම් ප්‍රමාණයකට අඩු වීමක් සිදු විය හැකිය. ඉන්ධන ආනයනයට අමතරව, මූලිකව ම රජයේ ආයෝජන ප්‍රවර්ධනය සහ පුළුල් ලෙස ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීම තුළින්, අනෙකුත් අන්තර් සහ ආයෝජන භාණ්ඩ සඳහා වන ආනයන වියදම ද ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. වාහන ආනයන සඳහා වන ඉල්ලුම ඉහළ මට්ටමක පැවතිය ද, දේශීය වෙළඳපොළ සංතෘප්ත මට්ටම වෙත ළඟා වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන බැවින්, නුදුරු කාලයේ දී එම ඉල්ලුම ක්‍රමයෙන් අඩු වනු ඇතැයි බලාපොරොත්තු වේ. මේ අතර, පවත්නා මැද පෙරදිග යුද තත්ත්වය හේතුවෙන් කෙටි කාලීනව ඉහළ අභියෝග ඇති විය හැකි වුවද, මැදි කාලීනව අපනයන ආදායම් මධ්‍යස්ථ වශයෙන් වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. විශේෂයෙන් ම, මැද පෙරදිග කලාපය ශ්‍රී ලංකාවේ තේ අපනයනය සඳහා වන ප්‍රධාන ම ගමනාන්තයක් වීම නිසා, මැද පෙරදිග යුද්ධය හේතුවෙන් කෙටි කාලීනව තේ අපනයනය සඳහා අහිතකර බලපෑම් ඇති විය හැකිය. මේ අතර, යුද ගැටුම් පවතින කලාප හරහා පවතින මුහුදු මාර්ගවලට ඇතිවන බාධා නිසා ඉහළ යන නාවික ප්‍රවාහන ගාස්තු හේතුවෙන්, ඇඟලුම් අපනයනය ද පීඩනයකට මුහුණ දීමට ඉඩ ඇත. කෙසේ වෙතත්, කෙටි කාලීන සිට මැදි කාලීන පරාසයක් දක්වා සමස්ත වෙළඳ හිඟය තිරසර මට්ටම්වල පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

ගෙවුම් තුලනයේ සේවා ගිණුම මැදි කාලීනව වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මැද පෙරදිග යුද්ධය හේතුවෙන් කෙටි කාලීනව බලපෑම් ඇතිවිය හැකි වුව ද, සංචාරක ඉපැයීම් මැදි කාලීනව ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වනු ඇත. මේ අතර, තොරතුරු තාක්ෂණ

සහ ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීමේ අංශයෙහි ඉහළ වර්ධන ප්‍රවණතාවක් මැදි කාලීනව පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය. ඉදිකිරීම්, කළමනාකරණ උපදේශන සහ ගෘහ නිර්මාණ සහ ඉංජිනේරු සේවා වැනි අනෙකුත් නැගී එන සේවා අංශ, සේවා ගිණුමේ ඉපැයීම් සඳහා සහාය වනු ඇතැයි බලාපොරොත්තු වන අතර, දිගුකාලීන ප්‍රතිලාභ අත්පත් කරගැනීම සඳහා මෙම ඉහළ වර්ධන හැකියාවක් ඇති අංශ කාලෝචිත ලෙස ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ සහ එම අංශවලට පහසුකම් සැලසීමේ වැදගත්කම එයින් ඉස්මතු වේ.

විදේශීය ණය ප්‍රතිව්‍යුහගතකරණයෙන් අනතුරුව පොලී ගෙවීම් අඩු වීම මූලිකව ම පිළිබිඹු කරමින්, ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුමේ හිඟය 2026 වසරේ දී පහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. කෙසේ වෙතත්, මැදි කාලීනව, පොලී ගෙවීම් සහ සෘජු ආයෝජන ව්‍යාපාර විසින් ලාභාංශ ගෙවීම් අඛණ්ඩව සිදුකිරීම හේතුවෙන් ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුමේ හිඟයෙහි ප්‍රසාරණයක් ඇති විය හැකිය. ද්විතියික ආදායම් ගිණුමේ, මෑත වසරවල සැලකිය යුතු වර්ධන වේගයක් වාර්තා කළ විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ, කෙටි කාලීන සිට මැදි කාලීන පරාසය දක්වා සුළු වශයෙන් හෝ වර්ධනයක් පවත්වාගෙන යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. කෙසේවෙතත්, මැද පෙරදිග රටවල් වෙතින් ගලා එන ප්‍රේෂණ ලැබීම් සමස්ත විදේශ ලැබීම්වලින් සැලකිය යුතු කොටසක් සඳහා දායක වන බැවින්, දිගු කාලීනව යුද්ධය පැවතුණහොත් 2026 වසරේ දී විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ සඳහා අහිතකර ලෙස බලපෑම් ඇතිවිය හැකිය.

අඛණ්ඩව වසර තුනක් ජංගම ගිණුමේ අතිරික්තයක් පැවතීමෙන් අනතුරුව, සමස්තයක් ලෙස, ඉහත ප්‍රවණතා මධ්‍යයේ ශ්‍රී ලංකාවේ ජංගම ගිණුම ඉදිරි කාලයේ දී තිරසර මට්ටමක පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. කෙසේවෙතත්, මැද පෙරදිග යුද්ධය පවතින කාල සීමාව සහ ශ්‍රී ලංකාවේ ගෙවුම් තුලනයට එමගින් ඇති කරන බලපෑම මෙන්ම ගෝලීය වෙළඳාමෙහි ඇතිවන වෙනස්වීම් ඇතුළු අනෙකුත් ප්‍රබල ගෝලීය වෙළඳ ප්‍රවණතා මත මෙම ඉදිරි දැක්ම තීරණය වනු ඇත.

මේ අතර, ජා.මු. අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් වැඩසටහන අඛණ්ඩව පවත්වා ගැනීම තුළින් ආයෝජකයින්ගේ විශ්වාසය ඉහළ යෑම හේතුවෙන්, 2026 වසරේ දී සහ මැදි කාලීනව මූල්‍ය ගිණුම වෙත අඛණ්ඩ ලැබීම් වාර්තා වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. 2026 වසර සහ ඉන් ඔබ්බට මූල්‍ය ගිණුම වෙත වන ලැබීම් සඳහා, ජා.මු. අරමුදල, ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව සහ ලෝක බැංකුව මගින් ලැබෙන බහුපාර්ශ්වීය

මූල්‍යන සහ ද්විපාර්ශ්වික මූල්‍යන නැවත ආරම්භ වීම දායක වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. පසුගිය වසරවල අඩු මට්ටමක පැවති, විදේශීය සෘජු ආයෝජන ආදී වූ ණය නොවන ලැබීම්, මැදි කාලීනව ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය. ආයෝජන පරිසරය වැඩිදියුණු කිරීම සහ ව්‍යාපාර පරිසරයේ දිගුකාලීනව පවත්නා අභියෝග විසඳීම අරමුණු කරගත් ප්‍රතිසංස්කරණ මගින් ශ්‍රී ලංකාවට විදේශීය සෘජු ආයෝජන ආකර්ෂණය කරගැනීම සඳහා අවශ්‍ය වන ආයෝජකයින්ගේ අභිරුචිය වර්ධනය වනු ඇතැයි බලාපොරොත්තු වේ. කෙසේ වුවද, හිතකර විදේශීය සෘජු ආයෝජන ප්‍රවාහ අඛණ්ඩව ආකර්ෂණය කර ගැනීම සඳහා ආයෝජන පරිසරය වැඩිදියුණු කිරීමට අඛණ්ඩ කැපවීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. තවද, මැදි කාලීනව රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළ හා කොළඹ කොටස් වෙළඳපොළ වෙත වැඩි විදේශීය ආයෝජන ප්‍රමාණයක් ලැබෙනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මැද පෙරදිග යුද්ධය තත්ත්වය දිගටම පැවතීම, ගෝලීය මූල්‍ය තත්ත්ව දැඩි වීමට හේතු විය හැකි අතර, ආයෝජකයින් විසින් අවදානම් වළක්වා ගැනීමේ උපායමාර්ග අනුගමනය කළ හැකි බැවින්, කෙටි කාලීනව එවැනි ආයෝජන ප්‍රවාහයන්ට අහිතකර ලෙස බලපෑම් ඇති විය හැකිය. 2025 වසරේ දී සහ 2026 වසරේ මේ දක්වා කාලය තුළ සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගිය දළ නිල සංචිත, දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළෙන් විදේශ විනිමය අවශෝෂණය කර ගැනීම සහ සංචිත වෙත ලැබෙන අනෙකුත් මූල්‍ය ප්‍රවාහවල සහාය ලබා ගනිමින්, හිතකර මට්ටමක පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මේ අතර, විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ වෙත මැදිහත් වීම හරහා සංචිත ගොඩනැගීම සහ විනිමය අනුපාතිකයේ කෙටි කාලීන විචලනයන් අවම කර ගැනීම සිදු කරන අතර, නමුත් උද්ධමන ඉලක්කකරණ රාමුව යටතේ නමුත්, වෙළඳපොළ මත පදනම්ව නිර්ණය වන විනිමය අනුපාතිකයක් පවත්වා ගැනීම සඳහා මහ බැංකුව කැපවී සිටී. මෙම සාධක මැදි කාලීනව විදේශීය අංශයේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සඳහා සහාය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කළ ද, වෙනස් වන ගෝලීය අභියෝග හමුවේ විදේශීය අංශයේ ඉදිරි දැක්ම රඳා පවතිනු ඇති අතර, ඇතිවිය හැකි අහිතකර බලපෑම් අවම කිරීම සඳහා කාලෝචිත හා නිවැරදිව ඉලක්කගත කළ ප්‍රතිපත්ති මැදිහත්වීම් අවශ්‍ය විය හැකිය.

4.2.4 මූල්‍ය අංශයේ ඉදිරි දැක්ම

භූ දේශපාලනික ආතතීන් හා සම්බන්ධයෙන් වර්ධනය වෙමින් පවතින ගෝලීය අවිනිශ්චිතතාවයන් හමුවේ වුවද ශක්තිමත් ණය වර්ධනය, වත්කම්වල ගුණාත්මකභාවය

වැඩිදියුණු වීම හා ශක්තිමත් ප්‍රාග්ධන ස්ථාවරත්වයකට සහාය ඇතිව මූල්‍ය අංශය ස්ථායීව පැවතුණි. ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්තිය, 2025 වසරේ දී මෝටර් රථ ආනයන සඳහා පැවති සීමා ඉවත් කිරීම සහ සාර්ව ආර්ථික තත්ත්වයන්හි වැඩිදියුණු වීම මධ්‍යයේ බැංකු සහ මුදල් සමාගම් යන අංශ වෙතින් ලබා දුන් ණය සීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය විය. පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය වර්ධනය වීමත් සමඟ ණය වක්‍රය තවදුරටත් ප්‍රසාරණ අවධිය වෙත ගමන් කළ අතර ණය දළ දේශීය නිෂ්පාදනයට ඇති අනුපාතයෙහි පරතරය (Credit-to-GDP-Gap) පුළුල් වීමට එය දායක විය. එබැවින්, මූල්‍ය ස්ථායීතාවයට බලපෑ හැකි අසමතුලිතතා සහ අවදානම් හඳුනාගැනීම සඳහා මහ බැංකුව විසින් මූල්‍ය පද්ධතිය සම්පව අධීක්ෂණය කරන අතරම දැඩි අවධානයෙන් පසු වෙනු ඇත. 2025 වසරේ දී බැංකු අංශයේ මෙන්ම මුදල් සමාගම් අංශයේ ද වත්කම්වල ගුණාත්මකභාවය පෙර වසරට සාපේක්ෂව වර්ධනය වූ අතර, එය මූල්‍ය ආයතනවල ශේෂ පත්‍ර ශක්තිමත් වීමට සහ ණය අලාභ අවම වීම සඳහා දායක විය. කෙසේ වුවද, “දිට්ටා” සුළි කුණාටුවේ බලපෑම හේතුවෙන් ණය අයකර ගැනීම් ප්‍රමාද වීමේ හැකියාව සහ ණය හානිකරන අවශ්‍යතා (Impairment requirements) ඉහළ යෑම මෙන්ම, පවතින භූ දේශපාලනික ගැටුම්වල අතුරු බලපෑම් හේතුවෙන් කුටුම්භ සහ ආයතනික අංශයේ ණය පියවීමේ හැකියාව කෙරෙහි එල්ල විය හැකි පීඩනය හමුවේ, මෙම අංශයන්හි ණයවල ගුණාත්මකභාවය පහළ යෑමේ අවදානමක් පවතී. ද්‍රවශීලතාව පිළිබඳ සලකා බැලීමේ දී, 2025 වසර අවසාන වන විට බැංකු අංශයේ ද්‍රවශීලතාව අවම නියාමන අවශ්‍යතාවලට වඩා බෙහෙවින් ඉහළ මට්ටමක පැවතුණි. කෙසේ වුවද, වාහන ආනයන සීමාවන් ලිහිල් කිරීම සහ මැද පෙරදිග පවතින යුධමය තත්ත්වයන්ගෙන් එල්ල විය හැකි අහිතකර අතුරු බලපෑම් හමුවේ බැංකු විසින් තම විදේශ විනිමය ද්‍රවශීලතා කළමනාකරණය පිළිබඳව දැඩි අවධානයකින් පසු වීම අවශ්‍ය වේ. තවද, මුදල් සමාගම් අංශය ද අවම නියාමන අවශ්‍යතාවලට වඩා බෙහෙවින් ඉහළ ද්‍රවශීලතා මට්ටම් වාර්තා කරන ලදී. කෙසේ වුවද, වෙනස් වන අරමුදල් සපයා ගැනීමේ තත්ත්ව සහ ඉහළ යන ණය වර්ධනය (Credit expansion) හේතුවෙන් ඇති විය හැකි පීඩනයන් හමුවේ, ද්‍රවශීලතා තත්ත්වයන් ශක්තිමත් මට්ටමක පවතින බව සහතික කිරීම සඳහා අඛණ්ඩ අධීක්ෂණයෙහි අවශ්‍යතාව ඉස්මතු වේ. රඳවා ගත් ලාභ සහ බාසල් III සුදුසුකම් ලත් දෙවන ස්ථර ප්‍රාග්ධන උපකරණ නිකුත් කිරීම හරහා බැංකු අංශයේ ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාත වැඩිදියුණු වුවද, ශීඝ්‍ර ණය වර්ධනය, වත්කම්වල ගුණාත්මකභාවය

පිරිහීමට ඇති හැකියාව සහ ඇතිවිය හැකි අනෙකුත් අවදානම් සහ අලාභයන් හමුවේ මෙම අනුපාත පවත්වා ගැනීම අභියෝගාත්මක විය හැකිය.

මූල්‍ය අංශයේ ප්‍රතිසංස්කරණ, ඩිජිටල්කරණය සඳහා වන මූල්‍ය පිරිහීම සහ ශක්තිමත් කරන ලද නියාමන රාමු මගින් 2026 වසර තුළ දී මූල්‍ය පද්ධතියේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව, මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවය සහ ස්ථායීතාව වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මුදල් සමාගම් අංශයේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව තවදුරටත් ශක්තිමත් කරමින් මුදල් සමාගම් ඒකාබද්ධ කිරීම සඳහා වන සැලැස්මේ දෙවන අදියර 2026 වසරේදී ද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරනු ඇත. තවද, ඩිජිටල් ගනුදෙනු භාවිතයෙහි තිරසර වර්ධනය උදෙසා පාරිභෝගිකයින්, ව්‍යාපාර සහ රාජ්‍ය ආයතනවලින් ලැබෙන දැඩි ඉල්ලුම, පුළුල් සහභාගිත්වය දිරිමත් කිරීම සඳහා වූ හිතකර ප්‍රතිපත්ති, මූල්‍ය තාක්ෂණික (Fin Tech) නවෝත්පාදනයන් සහ රජයේ ඩිජිටල්කරණ වැඩපිළිවෙල උපකාරී වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. කෙසේ වුවද, ඩිජිටල් ගෙවීම් ක්‍රම පිළිබඳව ඇති අඩු මූල්‍ය සාක්ෂරතාවය සහ ඇතැම් ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල පවතින සීමිත අන්තර්ජාල ප්‍රවේශය වැනි සන්නිවේදන යටිතල පහසුකම් පිළිබඳ ගැටලු ඇතුළු සමාජ-ආර්ථික සාධක හේතුවෙන් මෙම වර්ධනය අඩාල වීමේ හැකියාව පවතී. අදාළ පාර්ශ්වකරුවන් සමඟ සහයෝගයෙන් පවත්වනු ලබන ඩිජිටල් ගෙවීම් පිළිබඳව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් හරහා එවැනි අභියෝගවලට මුහුණ දීමට මහ බැංකුව අඛණ්ඩව කටයුතු කරනු ඇත. තවද, ඩිජිටල් වේදිකාවන් මත රඳා පැවතීම ඉහළ යෑම හමුවේ තාක්ෂණය ආශ්‍රිත අවදානම්වලට එරෙහිව මූල්‍ය පද්ධතියේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහතික කිරීම සඳහා සියලුම මූල්‍ය ආයතන විසින් ශක්තිමත් අභ්‍යන්තර පාලන ක්‍රමවේද ක්‍රියාත්මක කිරීම, සයිබර් සිදුවීම්වලින් ඇති විය හැකි අවදානම අවම කිරීම සඳහා පාරිභෝගික දැනුවත්භාවය ඉහළ නැංවීම, නියාමනයන් සහ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල වීම, ජාත්‍යන්තරව පිළිගත් ක්‍රමවේද අනුගමනය කිරීම සහ මූල්‍ය ආයතනවල ඇති පද්ධති හරහා වංචා නිරීක්ෂණය සහ වැළැක්වීමේ යාන්ත්‍රණයන් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කිරීම කළ යුතු වේ. මුදල් විශුද්ධිකරණය වැළැක්වීම, ත්‍රස්තවාදයට මුදල් සැපයීම මැඩපැවැත්වීම සහ සමූලඝාතක අවි සංගුණනය සඳහා මුදල් සැපයීම මැඩපැවැත්වීම සම්බන්ධ මෙරට නෛතික සහ නියාමන රාමුව ශක්තිමත් කිරීම, අවදානම් තක්සේරු කිරීම් සහ අධීක්ෂණ ප්‍රවේශයන් වැඩිදියුණු කිරීම මගින් එම රාමුව වඩාත් ශක්තිමත් කිරීමට මහ බැංකුව පියවර කිහිපයක් ගන්නා ලදී. මෙම ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග මගින් මූල්‍ය පද්ධතියේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව

සහ අඛණ්ඩතාව තවදුරටත් වැඩිදියුණු කරනු ඇත. තවද, 2026 වසරේ පැවැත්වීමට නියමිත අන්‍යෝන්‍ය ඇගයීම් ක්‍රියාවලිය සඳහා මහ බැංකුව මේ වන විට ක්‍රියාකාරීව සුදානම් වෙමින් පවතින අතර එමගින් ආයතන අතර සම්බන්ධීකරණය සහ ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල වීම වැඩිදියුණු කරයි. තවද, විධිමත් මූල්‍ය සේවා සඳහා වන ප්‍රවේශය පුළුල් කිරීම තුළින් මූල්‍ය පද්ධතියේ ස්ථායීතාව තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීම සඳහා මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවය පිළිබඳ ජාතික උපායමාර්ගයෙහි දෙවන අදියර 2026 වසරේ දෙවන භාගයේ දී හඳුන්වා දීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

4.2.5 රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ ඉදිරි දැක්ම

විවක්ෂණශීලී රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණය සහ ආදායම් මත පදනම් වූ රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා වැඩසටහන සඳහා රජයේ කැපවීම අඛණ්ඩව පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. 2026 වසර සඳහා රජය විසින් ඉදිරිපත් කළ අයවැය, ආදායම් මත පාදක වූ රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය මත මනාව පදනම් වී ඇති අතර, එය ජා.මු. අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් වැඩසටහන (IMF-EFF) යටතේ වන ප්‍රමාණාත්මක කාර්යසාධන නිර්ණායක මෙන්ම 2024 අංක 44 දරන රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණ පනත මගින් නියම කර ඇති මූල්‍ය නීති සහ අවශ්‍යතාවලට සමපාත වන පරිදි සකස් කර තිබේ. කෙසේ වෙතත්, 2025 වසර අවසානයේ දී ඇති වූ දිව්‍ය සුළිකුණාටුවේ අනපේක්ෂිත බලපෑම හේතුවෙන් ජන ජීවිතයට සහ යටිතල පහසුකම්වලට දැඩි බාධා එල්ල වූ අතර, ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම සහ ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු වෙනුවෙන් අමතර රාජ්‍ය මූල්‍ය සහායක් ලබා දීම අත්‍යාවශ්‍ය විය. එයට ප්‍රතිචාර වශයෙන්, බලපෑමට ලක් වූ ප්‍රජාවන් යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම සහ භානියට පත් යටිතල පහසුකම් නැවත ගොඩනැගීම සඳහා, පවතින මුදල් සංචිතවලින් රුපියල් බිලියන 500ක් අනුමත 2026 වසර සඳහා වන අයවැය ඇස්තමේන්තුවට අතිරේකව වෙන් කිරීම සඳහා වන පරිපූරක ඇස්තමේන්තුවක් රජය පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කළේය. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, 2026 අයවැය, ආර්ථික සහ මූල්‍ය තත්ත්ව වාර්තාවෙහි දක්වා ඇති 2025-2030 මැදි කාලීන රාජ්‍ය මූල්‍ය රාමුව ආපදා තත්ත්වය හේතුවෙන් මතු වූ අමතර වියදම් අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා, 2026 වසර වෙනුවෙන් සංශෝධනය කරන ලදී. තවද, මැද පෙරදිග යුද ගැටුම් නිසා ඇති වන වක්‍ර බලපෑම් රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිඵල මත අමතර පීඩනයක් ඇති කළ හැකිය.

මැදි කාලීන රාජ්‍ය මූල්‍ය ඉලක්ක සඳහා තිරසර බදු ආදායම් ප්‍රයත්න සහ අඛණ්ඩ රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණ මගින් සහාය ලැබෙනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මැදි කාලීන රාජ්‍ය මූල්‍ය රාමුවේ දක්වා ඇති පරිදි, මේ

දක්වා ළඟා කරගත් ප්‍රගතිය මත පදනම්ව, මැදි කාලීනව, රජයේ ආදායම ද.දේ.නි.යෙන් 15%කට වඩා ඉහළින් පවත්වා ගනිමින්, සමස්ත අයවැය හිඟය ද.දේ.නි.යෙන් 5%කට වඩා අඩුවෙන් සහ 2027 වසරේ සිට ද.දේ.නි.යෙන් 2.6%ක පමණ ප්‍රාථමික අතිරික්තයක් ළඟා කර ගැනීමට රජය අපේක්ෂා කරයි. මෙම මැදි කාලීන රාජ්‍ය මූල්‍ය ඉලක්ක ළඟා කර ගැනීම සඳහා රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කිරීමට අඛණ්ඩව කැපවීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ. මේ සම්බන්ධයෙන්, 2026 වසර සඳහා ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිත 2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතට යෝජිත සංශෝධන මගින් ආදායම් රැස්කිරීම තවදුරටත් ශක්තිමත් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. බදු පද්ධතියේ කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නැංවීම සහ බදු පදනම පුළුල් කිරීම අරමුණු කරගනිමින් ප්‍රාග්ධන ලාභ බද්ද, රඳවා ගැනීමේ බද්ද සහ අනෙකුත් ප්‍රධාන බදු සඳහා යෝජිත සංශෝධන මෙයට ඇතුළත් වේ. මේ අතර, 2026 අයවැය යටතේ හඳුන්වා දුන් එකතු කළ අගය මත බදු සහ සමාජ ආරක්ෂණ දායකත්ව බදු ලියාපදිංචි කිරීමේ සීමාවන් පහත හෙළීම ඇතුළු ප්‍රධාන බදු ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග, මැදි කාලීනව රජයේ ආදායම් රැස් කිරීමේ ක්‍රියාවලියට සහාය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. කෙසේ වෙතත්, වාහන ආනයන සීමා ලිහිල් කිරීමත් සමඟ ඇති වූ ඉහළ ඉල්ලුම හේතුවෙන්, 2025 වසරේ දී වාහන ආනයනය ආශ්‍රිත බදු ආදායම සීඝ්‍ර ලෙස ඉහළ ගිය අතර, ඉදිරි කාල සීමාවේ දී වාහන ආනයනය ක්‍රමයෙන් සාමාන්‍ය තත්ත්වයට පැමිණීමත් සමඟ එම බදු ආදායම මධ්‍යස්ථ තත්ත්වයට පත් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. එබැවින්, 2025 වසරේ ශක්තිමත් බදු ආදායම් කාර්යසාධනය සඳහා වාහන ආනයනය ආශ්‍රිත බදු මගින් ලද ඉහළ දායකත්වය සැලකීමේ දී, ඉදිරියේ දී වාහන ආනයනය මන්දගාමී වීමෙන් සිදු විය හැකි ආදායම් හිඟය පියවා ගැනීම සඳහා රජයට සිය ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග ඉතා ප්‍රවේශමෙන් සකස් කිරීමට සිදු වනු ඇත.

තවද, ආයතනික ප්‍රතිසංස්කරණ සහ රාජ්‍ය අංශයේ කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණු කිරීම තුළින් ආදායම් උත්පාදනය ශක්තිමත් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන අතර, රාජ්‍ය ආයතන හරහා ඩිජිටල්කරණය සහ තාක්ෂණික ඒකාබද්ධ කිරීම කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කෙරේ. රජයේ ආයතන හරහා ඩිජිටල් ප්‍රවේශය පුළුල් කිරීම, ඩිජිටල් තාක්ෂණය මත පදනම් වූ වෙළඳ පහසුකම් සැපයීම සඳහා වෙළඳ ජාතික තනි කවුළු පද්ධති ව්‍යාපෘතියක් ස්ථාපිත කිරීම, ඉඩම් තොරතුරු කළමනාකරණය සඳහා මධ්‍යගත ඩිජිටල් පද්ධතියක් සංවර්ධනය කිරීම සහ කෘත්‍රීම බුද්ධිය, ක්ලවුඩ් පරිගණකකරණය සහ දත්ත මධ්‍යස්ථාන

වැනි නැගී එන තාක්ෂණයන්හි ආයෝජන ප්‍රවර්ධනය කිරීම ප්‍රධාන ක්‍රියාමාර්ග අතර වේ. මෙම ක්‍රියාමාර්ග මගින් ආයතන අතර දත්ත ඒකාබද්ධතාව වැඩිදියුණු කිරීම, ගනුදෙනුවල විනිවිදභාවය සහ සොයාගැනීමේ හැකියාව ඉහළ නැංවීම මෙන්ම ආදායම් කාන්දුවීම් සහ බදු අනුකූලතාවයේ පවතින අඩුපාඩු අවම කිරීම මගින් බදු පරිපාලනය ශක්තිමත් කරනු ඇත. ඒ අනුව, ආදායම් එකතු කරන ආයතන ඩිජිටල්කරණය කිරීම සහ සමස්ත ආර්ථිකය පුළුල් ලෙස ඩිජිටල්කරණයට ලක් කිරීම, රජයේ ආදායම් කාර්යසාධනය ඉහළ නැංවීමෙහිලා ප්‍රධාන කාර්යභාරයක් ඉටු කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

මීට අමතරව, රජය සතු ව්‍යවසායයන්හි මූල්‍ය තත්ත්වය ශක්තිමත් කිරීම, ඒවායේ පාලනය වැඩිදියුණු කිරීම සහ ඒ ආශ්‍රිතව පවතින රාජ්‍ය මූල්‍ය අවදානම් අවම කිරීම සඳහා අඛණ්ඩව ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කිරීම තවදුරටත් වැදගත් වේ. පිරිවැය පිළිබිඹු කෙරෙන මිලකරණ යාන්ත්‍රණය ක්‍රියාත්මක කිරීම, රජය සතු ප්‍රධාන ව්‍යවසායයන් කිහිපයක් දිගු කලක් තිස්සේ මුහුණ දුන් මූල්‍ය පීඩන සමනය කිරීමට උපකාරී වී ඇති අතර, එමගින් රජය සතු ව්‍යවසායයන්හි මූල්‍ය පාඩුව රජයේ අයවැයට බරක් වීමේ අවදානම සීමා කර ඇත. මේ අතර, රජය විසින් ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවයේ මූල්‍ය කාර්යසාධනයට ප්‍රධාන බාධාවක් වූ දිගු කාලීන ණය බර පියවීමට තීරණය කර ඇත. ඒ අනුව, රජය සාර්ථක ලෙස ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සමාගමේ නොපියවා ඉතිරිව තිබූ රජයේ ඇපකර ලෙස පැවති ණය ප්‍රතිව්‍යුහගතකරණය කර තිබේ. මෙවැනි ප්‍රතිපත්ති අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ දැනට ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින රජය සතු ව්‍යවසායය ප්‍රතිසංස්කරණ වැඩපිළිවෙළ මගින්, මෙම ආයතන වෙතින් රජයට පැවරෙන රාජ්‍ය මූල්‍ය පීඩනය තවදුරටත් අඩු කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

කෙසේ වෙතත්, වෙනස් වෙමින් පවතින ගෝලීය සහ දේශීය පරිසරය තුළ රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ ඉදිරි දැක්මට අවදානමක් පවතී. විශේෂයෙන්ම, මැද පෙරදිග කලාපයේ උද්ගත වී ඇති යුදමය තත්ත්වය රජයේ ආදායම සහ වියදම යන දෙඅංශයට ම පීඩනයන් ඇති කළ හැකිය. මෙම යුදමය තත්ත්වය දිගුකාලීනව පැවතීම ගෝලීය සහ දේශීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් අඩාල කරවීමට සහ වෙළඳාම, සංචාරක ව්‍යාපාරය සහ ආයෝජන ගලා ඒම අඩු කිරීමට හේතු විය හැකි අතර, එමගින් ආදායම් එකතු කිරීමට අහිතකර බලපෑම් ඇති කෙරෙනු ඇත. ඒ අතරම, බලශක්ති මිල ගණන්වල සැලකිය යුතු ඉහළ යෑම මගින් ආර්ථිකයේ අවදානමට ලක්විය හැකි කොටස් කෙරෙහි ඇතිවිය හැකි බලපෑම අවම කිරීම සඳහා ප්‍රතිපත්තිමය මැදිහත්වීම් අවශ්‍ය විය හැකි අතර, එමගින්

ඉලක්කගත සහනාධාර හෝ වෙනත් සහන සැලසීමේ ක්‍රියාමාර්ග මගින් පිරිවැයෙන් කොටසක් රජයට දැරීමට සිදු විය හැකිය. එවැනි මැදිහත්වීම්, අනෙක් අතට, රාජ්‍ය මූල්‍ය ශේෂයන් මත අමතර පීඩනයක් ඇති කරමින්, පුනරාවර්තන වියදම් ඉහළ යෑමට හෝ රජයේ ආදායම අඩු වීමට හේතු විය හැකිය. තවද, ඉහළ මට්ටමක පවතින ගෝලීය භාණ්ඩ මිල ගණන් සහ ආනයන වියදම් හේතුවෙන්, දැනට ක්‍රියාත්මක වන සහ ඉදිරියේ දී ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර ඇති රජයේ ආයෝජන ව්‍යාපෘතිවල පිරිවැය ඉහළ යෑමට හැකි අතර, එමගින් රජයේ ප්‍රාග්ධන වියදම්, මූලික අයවැය ප්‍රතිපාදන ඉක්මවා යෑමට හැකියාව පවතී. ඊට අමතරව, දේශගුණික විපර්යාස ආශ්‍රිත අවදානම් හේතුවෙන්, දැනට ක්‍රියාත්මක කෙරෙන රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණවල වෙනස්කම් ඇති විය හැකි අතර, එමගින් රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ තිරසර බව පවත්වාගෙන යෑම කෙරෙහි අවදානම් ඇති කරයි. මෑත කාලීන අත්දැකීම් අනුව, ඉදිරි කාලය තුළ දී එවැනි දේශගුණික විපර්යාස ආශ්‍රිත ආපදා තත්ත්වයන් නිතර ඇති වීමේ හැකියාවක් පවතී. එවැනි වර්ධනයන් මගින් දැනට ක්‍රියාත්මක වන රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණවලට අහියෝග එල්ල විය හැකි අතරම රාජ්‍ය මූල්‍ය ශේෂයන් මත පීඩනයක් ඇති කරමින් රාජ්‍ය මූල්‍ය තිරසරභාවයට බලපෑම් ඇති කෙරෙනු ඇත. මෙම අවදානම් මධ්‍යයේ වුව ද, දේශීය හා විදේශීය පාර්ශ්වකරුවන්ගේ සහාය ඇතිව රජය විසින් ගනු ලබන ඒකාබද්ධ ප්‍රයත්න මෙම අහියෝගවලට මුහුණ දීමට උපකාරී වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන අතර එය මැදි කාලීනව රාජ්‍ය මූල්‍ය තිරසරභාවය යථා තත්ත්වයට පත් කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

4.2.6 වර්ධන අපේක්ෂා

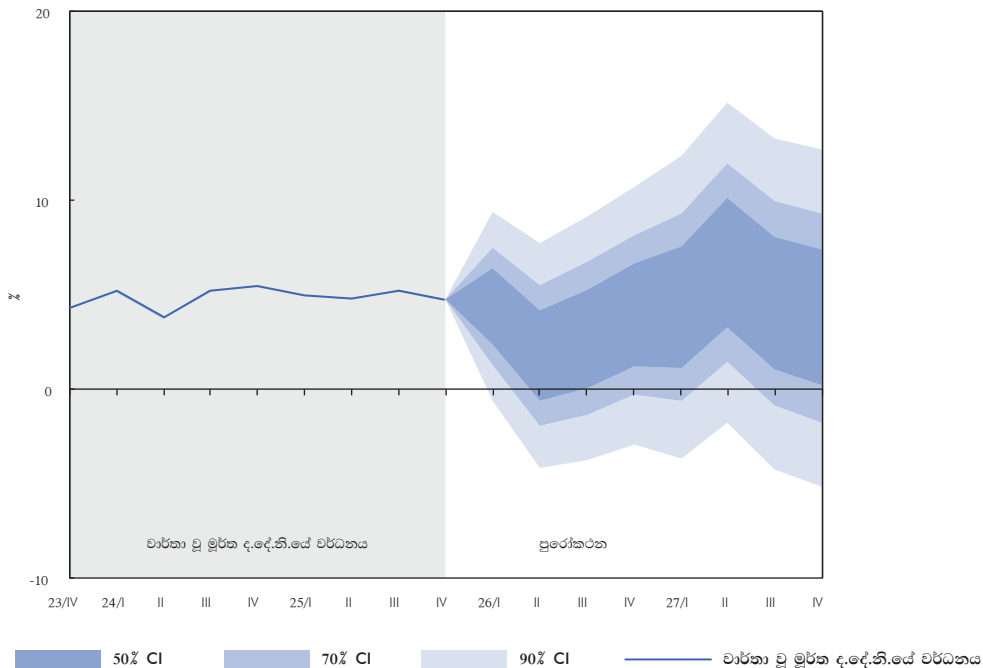
ඉදිරි කාලය තුළ දී රටේ ආර්ථික වර්ධන ප්‍රවණතාවය පවත්වා ගැනීමට විදේශීය සහ දේශීය අහියෝග මගින් සැලකිය යුතු බාධාවන් මතු වීමට ඉඩ තිබුණ ද, ලංකාවේ මෑතක දී හටගත් ආර්ථික අර්බුදයෙන් පසු විදේශීය සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය ස්චාරකෂක යළි ගොඩනගමින් සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාව යළි ළඟා කර ගැනීම හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයට වඩා ශක්තිමත් පදනමක් ඇති වී තිබේ. දිට්වා සුළිකුණාටුව මගින් දැඩි විනාශයක් සිදු වුවද, එම ආපදාවෙන් පසුව ආර්ථික කටයුතු ශක්තිමත්ව පවතින බවට ඉදිරි ආර්ථික දර්ශක මගින් පෙනී යයි. වත්මන් අඩු උද්ධමනකාරී පරිසරය, සාපේක්ෂ අඩු පොලී අනුපාතික ව්‍යුහය, ශක්තිමත් රාජ්‍ය මූල්‍ය කාර්යසාධනය, වැඩිදියුණු වූ පාලනය සහ දැනට සිදු කරගෙන යන ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ මගින් ආර්ථිකය වඩා ශක්තිමත්ව යථා තත්ත්වයට පත්වීම සඳහා හිතකර පරිසරයක් නිර්මාණය කරයි.

කෙසේ වෙතත්, මැද පෙරදිග යුද්ධය නිසා පැන නගින හු දේශපාලනික ආතති, අහිතකර ගෝලීය වෙළඳ ප්‍රතිපත්ති සහ ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයට දැඩි ලෙස බලපෑමක් ඇති කළ හැකි දේශගුණය ආශ්‍රිත අවදානම් හේතුවෙන් මෙම වර්ධන ප්‍රවණතාවයට යම්තාක් දුරකට බාධා ඇති විය හැකිය. මෙම පසුබිම තුළ, ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති තත්ත්ව මගින් පෞද්ගලික අංශයට ලබා දෙන ණය වර්ධනය ශක්තිමත් වීම සහ දේශීය ඉල්ලුම අඛණ්ඩව නොඅඩුව පැවතීම ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් සඳහා සහාය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. පසුගිය මාසවල දී රජය සහ රාජ්‍ය ආයතන වෙත බැංකු අංශය මගින් ණය ලබා දීම ක්‍රමානුකූලව අඩු වීමත්, පෞද්ගලික අංශයේ ණය පුළුල් පදනමක් මත වර්ධනය වීමත් මෙම ආර්ථික වර්ධනයට හේතු වනු ඇතැයි විශ්වාස කෙරේ. මෑත කාලයේ දී නිරීක්ෂණය වූ පෞද්ගලික අංශය වෙත ණය ලබා දීම් ඉහළ යෑම ඉදිරි කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී ආයෝජනයට සහ පරිභෝජනයට හිතකර වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. කර්මාන්ත, සේවා සහ කෘෂිකාර්මික යන අංශවල පවතින වර්ධන අපේක්ෂා, ගෝලීය

අවිනිශ්චිතතා තුළින් අඩු වීමට අවදානමක් තිබුණ ද, ධනාත්මක වර්ධනයක් අපේක්ෂා කෙරේ. පොදුවේ ගත් කළ පුළුල් දේශීය ආර්ථික තත්ත්ව කර්මාන්ත අංශයේ වර්ධනයට හිතකර ලෙස පවතින අතර ඉදිකිරීම් කටයුතු සහ යළි ඇරඹුණු යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති ඒ සඳහා සහාය සලසන නමුත් යෙදවුම් පිරිවැය ඉහළ යෑම, සැපයුම් අංශයේ ඇතිවන බාධා සහ විදේශීය ඉල්ලුම දුර්වල වීම හේතුවෙන් ඇතිවන ගෝලීය අභියෝග හමුවේ කර්මාන්ත අංශයේ ඉදිරි දැක්මට බාධා ඇති විය හැකිය. හු දේශපාලනික අර්බුද, ඉහළ ගිය නැව් ගාස්තු සහ වැඩි වන මිල ගණන් හේතුවෙන් වර්ධනය අඩු වීම සඳහා සැලකිය යුතු අවදානම් ඇති වුවත්, සංචාරක, වරාය සහ වෙළඳ කටයුතුවල අඛණ්ඩ වර්ධන ප්‍රවණතාවත් සමඟ සේවා අංශය ආර්ථික වර්ධනයේ පුරෝගාමී අංශය ලෙස ක්‍රියාත්මක වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. 2024 සහ 2025 වසරවල දී කාලගුණය ආශ්‍රිත අභියෝග පැවතුණ ද, වි සහ පොල් වැනි ප්‍රධාන උප අංශවල දියුණුවත් සමඟ, කෘෂිකාර්මික අංශය ක්‍රමයෙන් යථා තත්ත්වයට පත් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරෙන

4.3 රූප සටහන
කාර්තුමය මූර්ත දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ වර්ධනයෙහි මූලික පුරෝකථන (වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය)

සටහන: පුරෝකථනයක් යනු පොරොන්දුවක් හෝ බැඳීමක් නොවේ.
 2026 වසරේ මාර්තු මාසයේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති වාරයේ දී පැවති දත්ත, උපකල්පන සහ විනිශ්චයන් පුරෝකථන මගින් සිළුමුණු කරයි.
 ව්‍යාප්ති සටහන මගින් මූලික පුරෝකථන පටා පටා පවතින අවිනිශ්චිතතාව ක්‍රමයෙන් වර්ධනය අඩු වන පරිදි වූ විභූමික පරාස භාවිත කිරීමෙන් විදහා දැක්වේ. රූපසටහනේ දැක්වෙන විභූමික ප්‍රාන්තර (Confidence Intervals, CI) මගින් මෑදෑකාරික මූර්ත ද.දේ.නි.යේ වර්ධනය විචලනය විය හැකි අතර පරාසයන් දක්වයි. උදාහරණයක් ලෙස, පැ දී පැහැති පුරෝකථන 50% විභූමික ප්‍රාන්තරය නිරූපණය කරන අතර, එමගින් මූලික ද.දේ.නි.යේ වර්ධනයේ සැබෑ අගය මෙම පරාසය තුළ පැවතීමේ 50%ක සම්භාවිතාවක් පවතින බව හඟවනු ලබයි. විභූමික පරාසයන් මගින් සාර්ව ආර්ථික විචලනයේ දීර්ඝ කාලයකට පුරෝකථනය කිරීමේදී ඇතිවිය හැකි අවිනිශ්චිතතාවයේ ඉහළ යෑම පෙන්වනු ඇත. නිතර වෙනස්වන ගෝලීය රටවල් සහ දේශීය ආර්ථිකයේ ඇති අවිනිශ්චිතතා හමුවේ, මූලික පුරෝකථන මත විවිධ ඉහළ යෑමේ හා පහළ යෑමේ අවදානම් ඇති විය හැකිය. පලනය ලද උපකල්පනවල සහ විනිශ්චයන්හි සිදුවන සැලකිය යුතු වෙනස්කම් සැබෑ ආර්ථික වර්ධන මාර්ගය පුරෝකථනය කළ මාර්ගයෙන් අපහේනව වීමට හේතු විය හැක.

මූලාශ්‍ර: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු කාර්යමණ්ඩල පුරෝකථන

නමුත් යෙදවුම් පිරිවැය ඉහළ යෑම සහ දේශගුණය ආශ්‍රිත අවදානම් එම අංශයේ වර්ධනයට බාධා ඇති කළ හැකි ගැටලු ලෙස පවතී.

වර්ධන ප්‍රවණතාව ශක්තිමත් කිරීමේ අරමුණින්, රජය විසින් ඩිජිටල් ආර්ථිකය වැඩි දියුණු කිරීමට ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත. ගෝලීය බිඳවැටීම් සහිත කාලපරිච්ඡේද තුළ අත්‍යවශ්‍ය කටයුතු අඛණ්ඩව සිදු කරගෙන යෑම තහවුරු කරන අතර ම, කෘත්‍රීම බුද්ධිය භාවිතය වැනි පුළුල් පරාසයක විහිදෙන නව ගෝලීය ප්‍රවණතාවලට අනුව හැඩගැසීමට ඩිජිටල්කරණය තුළින් ආර්ථිකයට හැකියාව ලැබේ. මෙවන් වාතාවරණයක දී, රාජ්‍ය මෙහෙයුම් බහුතරයක් ආවරණය කරමින් ඩිජිටල්කරණ ක්‍රියාවලියේ පරාසය පුළුල් කිරීම වැදගත් වේ. ඩිජිටල්කරණය වූ ආර්ථිකයක් මගින් වඩාත් කාර්යක්ෂම බදු පරිපාලනයකට සහාය ලබා දීම, පිරිවැය සහ කාලය සම්බන්ධයෙන් කාර්යක්ෂමතාව ඇති කිරීම, රාජ්‍ය සේවා සැපයීමේ ගුණාත්මක බව ඉහළ නැංවීම මෙන්ම, සංඛ්‍යාන දත්ත රැස් කිරීම ශක්තිමත් කිරීම ඇතුළු අනෙකුත් ප්‍රතිලාභ ද හිමිකර දෙනු ඇත.

2025 වසර තුළ දී ශ්‍රී ලංකාවේ බලශක්ති සුරක්ෂිතතාව වැඩිදියුණු වුවද, මැද පෙරදිග පවතින භූ දේශපාලනික අර්බුද හේතුවෙන් බයින් තෙල් නිෂ්පාදන සඳහා වන ගෝලීය සැපයුම් දාමයන්හි ඇති වූ බාධා නිසා මෑත කාලීනව යම් අභියෝග මතු වී ඇත. මැද පෙරදිග යුද්ධය දිගු කාලීනව පැවතීමෙන් බලශක්ති සැපයුම්වලට බාධා ඇති වීම සහ බලශක්ති මිල ගණන් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් ප්‍රවාහන, බලශක්ති උත්පාදනය සහ නිෂ්පාදන ඇතුළු ප්‍රධාන අංශ කෙරෙහි සැලකිය යුතු පීඩනයක් එල්ල විය හැකිය. මේ අතර, ආර්ථික අර්බුදයෙන් පසු කාලසීමාව තුළ දී සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභවයන්හි වර්ධනය අඛණ්ඩව සිදු විය. මෙය ශ්‍රී ලංකාවේ කාබන් ශුද්ධ ශුන්‍ය සහ උපායමාර්ගික සැලැසුම-2050 අනුව යමින්, තිරසර බලශක්තිය කරා සංක්‍රමණය වීමට සහාය ලබා දෙයි. එවැනි පරිවර්තනයන් මගින් බලශක්ති සුරක්ෂිතතාව ශක්තිමත් කිරීම පමණක් නොව, ආර්ථිකයට විදේශීය කම්පනවලින් ඇති අවදානම් සහගතභාවය ද අඩු කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

4.1 විශේෂාංග රූප සටහන
ශ්‍රී ලංකාවේ මෑත කාලීන ආර්ථික කම්පන: අවිනිශ්චිතබව නව සාමාන්‍යයයි

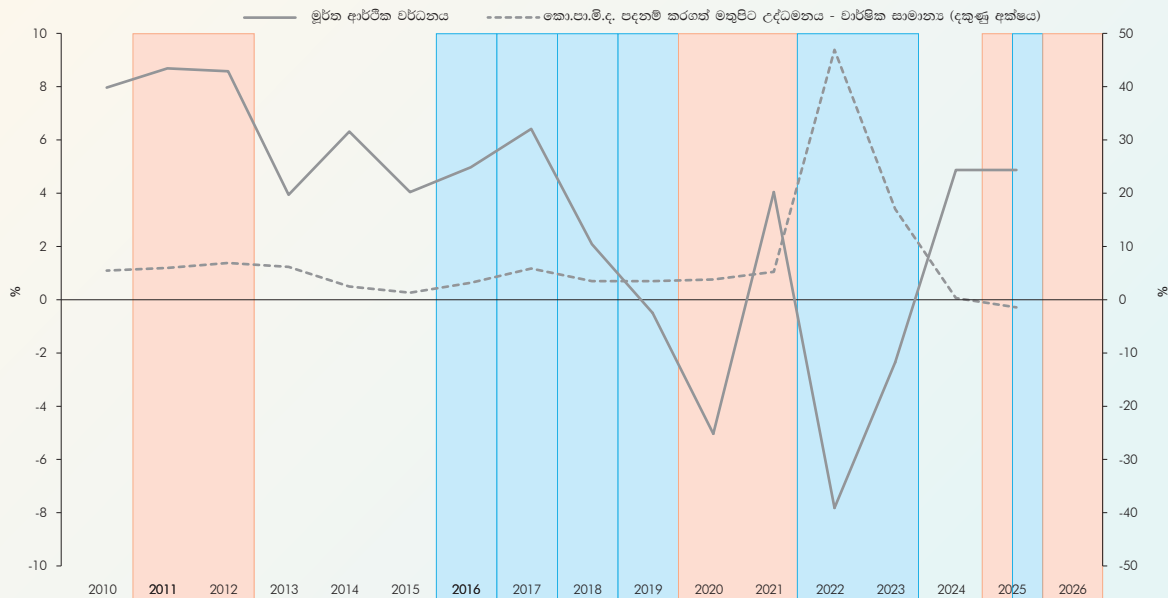
මෑත වසරවල දී, ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය නිතරම මෙන්ම තිබූව ඇතිවන දේශීය හා බාහිර කම්පනයන්ට මුහුණ දී ඇත. මෙම කම්පනවලින් යම් කොටසක් ස්වභාවික විපත් හේතුවෙන් ඇති වූවද, අනෙකුත් කම්පන දේශීය සහ ගෝලීය මනුෂ්‍ය ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් ඇති වී ඇත. මෙසේ නිතර නිතර ඇතිවන දැඩි ආර්ථික කම්පන හේතුවෙන් මතු වන ඉහළ අවිනිශ්චිතතාව, ගෘහ ඒකකවල පරිභෝජන සහ ඉතිරි කිරීමේ තීරණවලට මෙන්ම ව්‍යාපාරවල නිෂ්පාදන සහ ආයෝජන තීරණවලට ද බාධා එල්ල කරමින් රටේ වර්ධන විභවය අඩාල කරයි. තවද, ආර්ථික අර්බුදවල දී ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති සම්ප්‍රේෂණ මාර්ග දුර්වල වීම සහ ආර්ථික ප්‍රතිපත්තිවල ප්‍රතිඵල පුරෝකථන කිරීමට අපහසු වීම නිසා ඉහළ යන අවිනිශ්චිතතා හේතුවෙන් සාර්ව ආර්ථික මට්ටමේ තීරණ ගැනීම සහ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය තවදුරටත් අභියෝගාත්මක වී ඇත.

මෙම කම්පනවල සමාජ-ආර්ථික බලපෑම් බහුවිධ වන අතර, එමගින් ආර්ථිකය මත දිගුකාලීන බලපෑම් ඇති කළ හැකිය. සාමාන්‍යයෙන්, මෙවැනි ආර්ථික කම්පන මගින් ජනගහනයේ අවදානමට ලක්විය හැකි කොටස් වෙත අසමානුපාතිකව වැඩි පීඩනයක් ඇති කරනු ලබන අතර, එමගින් ආර්ථික විෂමතාවන් තවදුරටත් උග්‍ර කරයි.

මෙසේ අවිනිශ්චිතබව 'නව සාමාන්‍යය' බවට පත්ව ඇති බැවින්, ශීඝ්‍රයෙන් දියුණු වන තාක්ෂණය, වර්ධනය වන ගෝලීය ගැටුම්, භූ-දේශපාලනික බෙදීම්, දේශගුණික විපර්යාස නිසා ඇති වන ස්වභාවික විපත්, පුනර්ජනනීය බලශක්තිය වෙත සංක්‍රමණය වීම, ඉහළ යන ආරක්ෂණවාදය සහ අනෙකුත් විවිධ කම්පන හේතුවෙන් අනාගතය තවදුරටත් අභියෝගාත්මක වනු ඇත.

පැවති වසංගත සහ ආර්ථික අර්බුද කාලයේ ලද අත්දැකීම් මගින් පෙනෙන ආකාරයට, විශේෂයෙන් ම ආර්ථිකය තුළ ප්‍රමාණවත් විදේශීය සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය ස්ථාවරක්ෂක නොමැති වීම සහ මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති අවකාශය සීමිත වන විට, මෙවැනි කම්පන නිසා ආර්ථික වර්ධනය අඩාල වීම සහ ඉහළ මෙන්ම අස්ථාවර උද්ධමනකාරී තත්ත්ව ඇති වීම ආදී වූ ගැටලු මගින් සැලකිය යුතු සාර්ව ආර්ථික අස්ථාවරත්වයක් කරා මග පෑදිය හැකිය. එබැවින්, ආර්ථික කැළඹීම් සහිත කාලවකවානුවල දී, ආර්ථිකය නිසි ලෙස හසුරුවා ගැනීම සඳහා ප්‍රමාණවත් සහ කාර්යක්ෂම රාජ්‍ය මූල්‍ය හා විදේශ ස්ථාවරක්ෂක ගොඩනැගීම අතිශයින් වැදගත් වේ. ප්‍රමාණවත් සංචිත පවත්වා ගැනීමේ වැදගත්කම දිව්වා සුළු කුණාටුව පැවති සමයේ මෙන්ම ඊට පසු කාලයේ දී මැනවින් පැහැදිලි විය. මීට අමතරව, ආපදා සඳහා පෙර සූදානම ශක්තිමත් කිරීම සහ රක්ෂණය වැනි අවදානම් බෙදාගැනීමේ

ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය මත වසරවල දී මුහුණ දුන් ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර හා බාහිර කම්පන

බාහිර කම්පන

- 2011-12 - ගෝලීය තෙල් මිල ඉහළ යාම - යුරෝ කලාපයේ තීව්‍ර වූ ස්වෛරීත්ව ණය අර්බුදය සහ තෙල් නිෂ්පාදනය තරග ඇතැම් මිද දෙපාර්තමේන්තුව සහ උතුරු අප්‍රිකානු රටවල හද දේශපාලනික අවිනිශ්චිතතාව
- 2020-21 - කොවිඩ්-19 වසංගතය හේතුවෙන් දිගුකාලයක් පුරාමට ගුවන්ගමන්, වරායන් මගී ගමනාගමනය සඳහා වසා දැමීම සහ සංචාරක සීමා පැනවීම ඇතුළු සමස්ත ආර්ථික කටයුතු සීමා කිරීම මගින් ආර්ථිකයේ ප්‍රධාන ඇඟවුමට බලපෑම් ඇති වීම
- 2025 - එක්සත් ජනපද මිලදුම්පත්ති සංකේතය හේතුවෙන් ඇති වූ අවිනිශ්චිතතාවයන්
- 2026 කාඪ.1 - එක්සත් ජනපද-චීනයේ-ඉරාන යුද්ධය සහ හද දේශපාලනික අර්බුද මගින් ගෝලීය වෙළඳාම සහ සැපයුම් දාම කෙරෙහි බාධා තරමින් ඇති වූ දඩ අවිනිශ්චිතතාවය

අභ්‍යන්තර කම්පන

- 2016 - ගංවතුර සහ නායදාමී
- 2017 - 2016 වසරේ සිට අඛණ්ඩව පැවති නියං තත්ත්වයන්
- 2018 - දේශපාලන අස්ථාවරතාවය
- 2019 - පාස්තු ඉරිදා ප්‍රහාරය - සංචාරක කර්මාන්තයට දැඩි බලපෑම් ඇතිවීම
- 2022-23 - ආර්ථික අර්බුදය හේතුවෙන් ඇතිවූ මහජන විරෝධය හා දේශපාලන කැලඹීම
- 2025 - දිව්‍යා සුළි කුණාටුව හේතුවෙන් ඇති වූ කාලගුණික බාධා

යාන්ත්‍රණයන් ප්‍රවර්ධනය කිරීම මගින්, දේශගුණික අවදානම්වල බලපෑම් අවම කර ගැනීමට ආර්ථිකයේ පාර්ශ්වකරුවන්ට සහාය විය හැකිය. එසේම, ආර්ථික කම්පන හමුවේ අවදානමට ලක්විය හැකි කණ්ඩායම්

මත ඇති වන අහිතකර බලපෑම් අවම කිරීම සඳහා මැනවින් ඉලක්කගත කළ, එහෙත් ප්‍රමාණවත් තරම් නම්‍යශීලී සමාජ ආරක්ෂණ ජාලයන් පැවතීම ද වැදගත් වේ.

ඉහළ අවිනිශ්චිතතාවක් පවතින කාලයක, ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීමට සහ නිරසර ආර්ථික වර්ධනය සුරක්ෂිත කර ගැනීම සඳහා රාජ්‍ය මූල්‍ය විනය අඛණ්ඩව පවත්වා ගැනීම සමඟ ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ප්‍රබල සහ නිරතුරුව හට ගන්නා කම්පනවලින් ගෝලීය හා දේශීය වාතාවරණය වෙනස්වන පසුබිමක සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාව සුරක්ෂිත කිරීම සඳහා රාජ්‍ය මූල්‍ය, විදේශීය සහ මුදල් යන අංශවල ප්‍රමාණවත් ස්චාරක්ෂක ගොඩනැග ගැනීමෙන් ඒවා ඉදිරියට පවත්වාගෙන යෑමෙන් අවශ්‍යතාවය ඉස්මතු වේ. දිව්‍යා සුළි කුණාටුවේ බලපෑම දරා ගැනීමට සහ මිද පෙරදිග යුද්ධයෙන් ඇතිවිය හැකි අතුරු ප්‍රතිඵලයක් අවම කර ගැනීමට ඉටු කළ කාර්යාභාරය කුළින්, එවැනි ස්චාරක්ෂකවල වටිනාකම පැහැදිලිව පෙන්වා දී ඇත. සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීකරණයේ දී අසිරුවෙන් ලද මෙම ජයග්‍රහණ රැක ගැනීමට සහ ඒවා තවදුරටත් ශක්තිමත් කර ගැනීමට රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාව වෙත වූ නොසැලෙන කැපවීමක් අවශ්‍ය වන අතර ඒ හරහා ණය නිරසරණය වර්ධනය කිරීමට සහ

ප්‍රතිපත්තිමය විශ්වසනීයත්වය පවත්වා ගෙන යෑමට හැකි වනු ඇත. මෙවැනි පසුබිමක් තුළ, වර්තමානයේ ක්‍රියාත්මක වන ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙහි සහාය ලත් ආර්ථික වැඩසටහන 2027 වසරේ දී සාර්ථකව නිමා කිරීම ආයෝජක විශ්වාසය වඩා ශක්තිමත් කිරීමේදී ලා ඉතා වැදගත් වනු ඇති අතර, ඉන් පසුව තවත් වැඩසටහනකට අවතීර්ණ වීමේ අවශ්‍යතාවය ඉදිරි ප්‍රවණතා මත රඳා පවතිනු ඇත. ඉදිරි ගමන්මග තුළ, ආර්ථික විවිධාංගීකරණය ශක්තිමත් කිරීම, තරගකාරීත්වය වැඩිදියුණු කිරීම සහ ඵලදායීතාව ඉහළ නැංවීම යන කරුණු මත වර්ධන ප්‍රවණතාව නොකඩවා පවත්වා ගෙන යෑම තීරණාත්මක ලෙස රඳා පවතිනු ඇත. වඩාත් අස්ථාවර සහ කම්පනවලට නිරාවරණය වෙමින් පවතින පරිසරයක් තුළ, කාලෝචිත, ක්‍රමානුකූලව සකස් කළ සහ විශ්වසනීය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග මගින් ප්‍රතිචාර දැක්වීමට ඊට ඇති හැකියාව සර්ව ආර්ථික ස්ථාවරත්වය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා මෙන්ම ශක්තිමත්, සර්ව-සහභාගී සහ නිරසර වර්ධන මාවතක ගමන් කිරීම සඳහා අතිශයින් ම වැදගත් වනු ඇත.

4